

Голос України

Влада - Радамі!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 68 (2070) ♦ Четвер, 15 квітня 1999 року ♦ Ціна договірною

Увага!

У зв'язку з передбачуваними обставинами, сьогодні, 15 квітня, «гаряча» лінія з Головою Верховної Ради України Олександром Миколайовичем Ткаченком, не відбудеться. Про новий час телефонної розмови з Головою Верховної Ради ми повідомимо додатково.

Пенсіонери голодують, а їхні пенсії... працюють

Парламентські слухання

Ранкове і денне
асідання 14 квітня

У середу Верховна Рада провела парламентські слухання про невідкладні заходи з виконання законодавства стосовно соціального захисту пенсіонерів, ветеранів та інвалідів і шляхи його удосконалення. З доповіддю виступив міністр праці та соціальної політики Іван Сахань.

Він зазначив, що важливість обговорюваного питання визначається вже тим, що нині в Україні налічується майже 15 млн. пенсіонерів різних категорій — близько 30 відсотків населення держави. Причому кількість їх з кожним роком зростає. Разом з тим бюджетні асигнування на соціальний захист цієї категорії громадян постійно зменшуються.

(Закінчення на 2-й стор.).

У боргах і без роботи

До кінця 1999 року кількість безробітних в Україні сягне 3 млн. чоловік. На обліку в службі зайнятості перебувало близько 2 млн. осіб. Ситуація ускладнюється у зв'язку із скороченням кількості робочих місць.

Сьогодні 100 працевздатих громадян утримують в середньому 71 непрацевздатого, а в деяких районах — до 90.

(Закінчення на 2-й стор.).

15 квітня

✓ 1912 р.
У Північній Атлантиці зіткнулося з айсбергом і затонуло найбільше пасажирське судно початку ХХ ст. «Титанік».

✓ 1921 р.
На Полтавщині народився дідусь Герой Радянського Союзу льотчик-космонавт Г. Береговий.

✓ 1929 р.
В СРСР уведено пенсійне забезпечення за старістю.

РОЗГЕРМЕТИЗАЦІЯ БЮДЖЕТУ

Що сьогодні можна сказати нового про державний бюджет? Здається, за останні роки було вичерпано всі можливі слова й знайдено безліч нових, що характеризують бюджетний процес. Наприклад, словосполучення «прихований дефіцит бюджету» сьогодні сприймається як офіційний термін. Можна навіть згадати, як за часів міністра фінансів Г. Пятаченка газета змуженна була спростувати «вимисли» автора про те, що так званий «бездефіцитний бюджет» не буде виконано — про це йшлося в моїй статті «Бюджет як оптимістична трагедія». Згодом, коли бюджет так і не виконали, а про його справжній дефіцит можна було лише здогадуватися, від Мінфіну так і не надійшло «спростування спростування».

(Закінчення на 7 стор.).
Фото Юрія ВЕНГЕРЕЧА.

Нацбанк буде захищені редуті.

Чи врятує це від емісії?

У номер

Президенти обговорять транспортні зв'язки

У Клайпеді (Литва) заплановано зустріч трьох президентів: України, Польщі та Литви. Основний порядок денний — обговорення питань розвитку транспортних зв'язків. Крім того, глави трьох держав мають відкрити регіональну конференцію з проблем співробітництва в розвитку транспортної інфраструктури.

Говорять про просте, але зусиль потребують серйозних

Протягом найближчих двох місяців в Україну має надійти перший транш кредитів Європейського союзу для покриття дефіциту платіжного балансу. Про це заявив під час зустрічі Президента України Леоніда Кучми з «трикоєм» міністрів закордонних справ ЄС виконуючий обов'язки члена Європейської комісії Ганс ван ден Брук. За його словами, обсяг траншу становить 150 млн. єку. Цей крок засвідчує: політична зацікавленість ЄС у співпраці з Україною набуває конкретних обрисів.

(Закінчення на 4-й стор.).

Скиньмося на міст!

Невідкладно і народною будовою оголосила у Дніпропетровську міська влада спорудження нового, Південного, мосту через Дніпро. А що робити, коли грошей катма, а з трьох діючих мостів два в аварійному стані? Якщо ж їх закрити, то третій не витримає навантаження. От і відкрили позабюджетний рахунок, щоб на добровільних засадах у складчину якомога швидше завершити четвертий міст-довгобуд.

Один день
мами Ані

8

«Верховина»
лікує
навіть анемію

2

О Медики
Алуштинської
міської лікарні
оголосили
беззбройний
страйк, протестуючи
проти невивплати
заробітної плати.

О Кабмін відіслав
Херсонської
облдержадміністрації
2,3 млн. грн. для
ліквідації наслідків
підтоплення.

О У Києві
розпочала роботу
Міжнародна
туристична
виставка.

Хроніка останніх днів агресії

О НАТО продовжує бомбардувати Белград, Нови-Сад, Смедерво, Приштину та інші міста Югославії.

О Верховний головнокомандувач сил НАТО у Європі Веслі Кларк повідомив, що протягом трьох тижнів авіація альянсу вилетіла 5924 рази. Під час 1687 вильотів скидалися бомби. Коментуючи бомбардування пасажирського поїзду, він заявив: «Пілот не бачив ціль, а тому загинув людей сталася випадково». Проте визнав, що винищувач випустив по поїзду дві ракети.

О Країни НАТО використовують під час бомбардувань з «урановою начинкою». Про це йдеться у заяві Міжнародного бюро із захисту миру з посилаанням на пафійські організації.

О Операція НАТО проти Югославії «виходить на новий рівень», — заявив президент США Білл Клінтон. Це означає використання «більшої кількості літаків».

О Великобританія направляє 1.800 військовиків для посилення свого контингенту в Македонії та Греції.

О Президент Білорусії Олександр Лукашенко побував учора з візитом у Белград.

На фото АП: ця дівчинка — етнічна албанка з Косово. Нині вона опинилася в Македонії. І то лише перша країна-притулок на її шляху. 5992 косовські біженці уже переправлено з Македонії до Туреччини, Нідерландів, ФРН та Ізраїлю.

Головою Севастопольської міської держадміністрації призначено Пеоніда Жунька

P.S.

У номер
✓ Крим

13 квітня

Сімферополь відзначив 55-ту річницю з дня визволення міста від німецько-фашистських загарбників.

Авангард 19-го танкового корпусу 51-ї армії IV Українського фронту першим увірвався до міста. До 16-ї години Сімферополь був повністю вільний від ворога.

У визволенні міста брало участь більше 20 армійських з'єднань і окремих частин. 11 з'єднанням і частинам Червоної Армії за цю операцію було присвоєно почесне звання Сімферопольських.

Керівники автономії поклали на честь свята квіти до пам'ятника Невідомому солдатові у сімферопольському парку імені Гагаріна.

✓ Миколаїв

... І взяв голова лопату

Голова Веселинівської районної ради Олександр Дейнега до свого 50-річного ювілею зробив собі і людям доволі оригінальний дарунок — власноруч посадив 500 саджанців каштана, горіха, кущів, сосни, барбарису та інших дерев і акцій. Саме він став одним з ініціаторів проведення на Миколаївщині акції «Ліс-2000», що знайшла активну підтримку органів місцевого самоврядування усіх рівнів, широкого громадського. Ініціативу Веселинівської та Первомайської районних рад щодо озеленення своїх територій, закладання нових садів, парків, скверів, захисних лісосмуг на полях, у яругах, по берегах водоймищ підтримала обласна. Об'єднання «Миколаївліс» надає ентузіастам чималу кількість саджанців безплатно.

✓ Київ

Стріляють рано-вранці

У вікторок здійснено замах на главу Жовтневої районної держадміністрації Кисва Микола Пілімогильного.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у центрі громадських зв'язків головного управління МВС у Києві, М. Пілімогильний, виходячи зі своєї квартири о 8.10, був поранений невідомим з вогнепальної зброї.

Главу райадміністрації було доставлено до лікарні, де йому зробили операцію. Зараз стан М. Пілімогильного задовільний, його життя вже ніщо не загрожую.

Правоохоронні органи вивчають різні версії пригод. Не виключено, що замах пов'язаний зі службовою діяльністю потерпілого.

✓ Кіровоград

Талантам поталанить

Працівники відділу у справах сім'ї та молоді Новоукраїнської райдержадміністрації Кіровоградської області створили своєрідний банк даних про обдарованих дітей району. Відтепер усі юні таланти перебуватимуть під пильним наглядом, і в разі потреби їм надаватиметься посильна допомога.

✓ Фотофакт

Главою НАУРЕСІ Романом Шпеком і послом Японії в Україні Юдзі Курокавою підписано угоду щодо надання Японією фінансового гранта на придбання музичних інструментів для Національного філармонічного театру.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Пенсіонери голодують, а їхні пенсії... працюють

Парламентські слухання

(Початок на 1-й стор.).

Звідси — багатомісячні затримки виплати навіть тих мізерних пенсій, які нині встановлено. Заборгованості перевищують 2,2 млрд. гривень. Держкоблдежт виїв Пенсійному фонду делалі більш суми, повідомі министр. Водночас кошти Пенсійного фонду використовуються не за цільовим призначенням. Сума, яку «крутять», — 2,6 млрд. гривень.

Стало характеру у державі набуває тенденція до значного зуження соціальних гарантій для малоимущих. Певною мірою це пояснюється тим, що прийняті Верховною Радою зміни до законів «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про пенсійне забезпечення», спрямовані на бодий часткове розв'язання найбільш проблем пенсіонерів, не знайшли необхідного розуміння і підтримки з боку уряду й Президента. Відтак найбільш нездоленим залишається дати за гортівним принципом: врятування потоплюючих — справа рук сумих потоплюючих...

Міністр навів ряд прикладів корисних ініціатив на місцях, спрямованих на полегшення соціального тягара для ветеранів. Зокрема, у

регіонах діє 24 об'єднання ветеранів та інвалідів. Однак без докорінної зміни ставлення до ветеранів з боку держави добитися їстотного поліпшення умов їх життя неможливо. Та держава явно не поспішає.

Із співгодою відповіли голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Віталій Луценко. Він піддав гострий критиці політику уряду й особисто Президента щодо ветеранів та інвалідів. Це знаходить вияв, зокрема, у систематичному наступі на соціальні гарантії, до речі, визначені чинним законодавством України. З року в рік зменшуються розміри бюджетних асигнувань на соціальний захист ветеранів. Так, минулого року вони становили лише близько 12 відсотків від суми, передбаченої чинним законодавством.

Віталій Луценко озвучив низку, на його думку, реальних заходів, які сприяли б вирішенню проблем матеріального забезпечення ветеранів. В них вказано, де взяти гроші для передбаченого законом соціального виплат.

На слуханнях виступили: голова Ради організації ветеранів України І. Герасимов, заступник голови До-

неської обласної адміністрації В. Лобас, заступник голови Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та праці Ю. Донченко, голова Кримської республіканської ради ветеранів П. Максимов, заступник голови Комітету ВР з питань національної безпеки і оборони М. Мічченко, голова Долиської обласної ради товариства сліпих Л. Горбачев, голова Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин О. Мороз.

Член Української організації інвалідів війни і Збройних сил І. Черниш, заступник міністра охорони здоров'я О. Бойбилова, народні депутати П. Шибенко, В. Данилюк, В. Сущенко та ряд інших учасників парламентських слухань порушили ряд гострих проблем, які

слід розв'язати, щоб соціальний захист ветеранів та інвалідів став реальністю, внесли конкретні пропозиції.

Для заключних виступів слово було надано І. Саханю та В. Луценку, які відповіли на численні письмові запитання до них.

Потому прийнято рекомендації, адресовані Верховній Раді, Кабінету в цілому та окремим міністерствам, а також Пенсійному фонду, Генеральній прокуратурі, Держкоблдежт, деяким іншим державним організаціям. Учасники слухань висловили побажання, щоб ці рекомендації знайшли реальне втілення в ім'я торжества соціальної справедливості та людяності.

Іван ДМИТRENKO.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У боргах і без роботи

Проблема

(Початок на 1-й стор.). До речі, дані армію безробітних поволіють робітники Марганецького гірничо-збагачувального комбінату, яких він розплатив за «весняні канікули». На підприємстві накопичилося близько 100 тис. тонн продукції.

Зростає і заборгованість у зарплаті. Як повідомив міністр, станом на 1 квітня п. р. загальна сума боргу з виплати зарплат, пенсій, стипендій, допомоги сягнула 11 млрд. грн. Темпи зростання заборгованості на підприємствах недержавної форми власності в 5 разів перевищували показники в державному секторі економіки.

Тим часом молодіжний парламент Дніпропетровщини всерйоз займається слуханням питання про безробіття. Адже в багатьох промислових містах із працівниками випускників шкіл, технікумів, вузів ситуація катастрофічна.

У свою чергу, Федерація профспілок України має намір провести 1 травня загальноукраїнську акцію протесту профспіло проти економічної та соціальної політики уряду.

Усе мовчить... Бо благоденствує

Схоже, такому перебігу зустрічі піддавався навіть сам Президент. «Невже більше немає запитань?» — звернувся він до вперть заповненої зали. І хоча у відповідь пролунало багатоголосе «Є! Є!», та спритний ведучий через гучний мікрофон, що перекривав усі інші голоси, вже дякував Леонідові Кучмі за зустріч зі студентами й викладачами вузів міста...

А дивуватися справді було чому. У величезній аудиторії, судячи з переданих Президентів записок, було всього лише кілька запитань на кшталт: «Як естрадні виконавці найкраще вам подобаються?», «Ви продовжуєте уболівати за «Дніпро» чи переключилися на «Динамо»?», «Яким стравам віддаєте перевагу?». Траплялися, правда, й серйозніші, такі, що хвилюють тисячі одеситів: скажімо, про участь «центру» в реставрації оперного театру, в спорудженні насосно-каналіза-

ційної станції у північній частині міста. Однак, тут так з'ясувалося, на них було легко дати відповіді: напередодні приїзду Президента до Одеси з Києва на ці об'єкти переказали чергові порції коштів. Що й дало підстави Леонідові Кучмі зробити висновок: я вам, одеситах, корисний, не забувайте про це 31 жовтня, під час виборів Президента України на черговий термін.

Утім, усі, хто передавав із записки Президентів (а їх було, за візуальними спостереженнями, багато десятків), інші учасники зустрічі могли бачити, що стікалися оті записки до другого, зайнятого місцевими чиновниками ряду, де їх, певно, добрише сортували. — І на сцену півччина виносила листи «зручні», «безпрограшні». Що ж, ілюзорної мети, схоже, було досягнуто: Одеса — благоденствує! А що з обуренням говорили за приводу розіграного

перед ними спектаклю студенти й викладачі вже після зустрічі, довгого не скучували у сквері перед палацом культури політехнічного університету, — того високі гості з столиці, як і місцеві чиновники, вже не чули. А люди називали десятки проблем, про які, з'ясувалося, писали Президентів, чекаючи від нього відповіді, роз'яснен, та всі оті гострі запитання засягли в чиновницькому «ситі». Аби, певно, не зіпсувати високому гостю настрої.

Тим паче, що хоча візит Президента до Одеси і було названо робочим, та за суттю своєю він усе-таки мав передусім гостювний і агітаційно-пропагандистський характер. Леонід Кучма взяв участь в урочистостях, присвячених 55-річчю від дня визволення Одеси від фашистських загарбників.

Георгій ВОРОТНЮК. Одеса.

До речі, на зустрічі з одеськими студентами й викладачами Л. Кучма говорив про високі шанси не лише власної Президентів і катівських динаміки: Леонід Данилюк сподівається на успішне завершення для нас подорожі з монхеською «Баваїєю» в зустрічному матчі Ліги чемпіонів. Л. Кучма процитував тренера «Динамо» Валерія Лобановського: шанси обох команд на перемогу приблизно рівні. «Отже, це не все атрачено», — апенений Президент. Хоча йому довелося й самокритично зізнатися: «Робити прогнози — справа невдячна і в політиці, і в спорті». Справді, невдячна. Особливо, коли «перемога начебто вже в кишені, а ми бездарно її віддаємо».

Про проблеми одеситів Президент так і не дізнався

Заява фракції блоку Соціалістичної та Селянської партій України «Лівий центр»

Сьогодні увага громадськості прикута до поїї в Ірак. Це природно. Але вони не закриті проблем внутрішніх.

З першого квітня цього року підвищилися ціни на електроенергію і газ для населення. Встановлюється принизливий порядок відшкодування вартості проїзду транспортом студентів. Урядом затверджено нове положення про розрахунок величини недовідповідності частини вартості між малообсяговістю на основі фактичних витрат сімей з низькими доходами. За цим положенням навіть чайник або праску можна вважати предметом розкоші.

Президент відмовляється вводити закон про невідповідність цін на житлово-комунальні послуги. Не підписується закон про нові мінімальні розміри зарплат і пенсій. Продовжують зростати борги з виплат населенню пенсій і зарплат. До парламенту надходять від Кабінету міністрів проекти нових податкових законів, але немає проектів щодо підтримки власних підприємств, зростання власного виробництва. Протежуются спроби незаконної корекції бюджетних

витрат, приховується правда про соціально-економічний стан.

Усупереч прийнятим Верховною Радою рішенням і постанові Кабінету міністрів стосовно сприяння проведенню весняних робіт, селян залишено напризволяще. Немає палива, добрив, гербіцидів, запасних частин. Значна частина землі залишилася необробленою, очікуваний урожай — закладеним і перезаказаним. Більшість господарств — банкрути, а в цей час місцеві адміністрації закладати спроби продавати землю.

Все це в сукупності означає агонію влади, сформованої Президентом Л. Кучмою. І девіз — «Мета виправдовує засоби». Мета, догдожачи Механізму валютного фонду, — залишити при владі. Засоби — життя і здоров'я громадян, честь і свобода наших дітей і онуків.

У суспільстві наростає протест. До масових акцій на захист своїх прав влади виступають різні політичними орієнтаціями, особливо молоді.

Боячись відповідальності, влада дала частіше застосовувати сили методи. Нещоаново — побиття шахтарів у Луганську, селян у селі Фурси на Білоцерківщині.

Другого квітня — побиття львівських медиків спешнізівцями. Схоже, черга за усім народом.

Неспроможна забезпечити нормальні умови функціонування економіки і конституційні права громадян, боячись перевірки виборами, влада розробляє сценарій неправоного режиму правління — надзвичайного стану або диктатури.

Фракція блоку соціалістів і селян в черговий раз нагадує про небезпеку остаточного перетворення України на колонію. Наполягаємо на прийнятті Верховною Радою засад внутрішньої і зовнішньої політики, на відставці уряду, забезпеченні свободи слова, припиненні переслідувань за політичні погляди.

Пропонуємо невідкладно подолати вето Президента на закон щодо обмеження комунальних платежів.

Ми знаємо, що значна частина оточення Президента зустрічає жовтєві вибори за кордоном, чекаючи там їх результатів.

Чесним людям боїться нічого.

Правда переможе силу!

Жовтєв не за горами!

Валентин ЗУБОВ,
співголова фракції.

Відкритий лист Президенту України

Шановний Леоніде Даниловичу!
Редакція газети «Голос України» звертається до вас як до гаранта дотримання Конституції, прав і свобод людини і громадянина і просить вжити відповідних заходів щодо дотримання законодавства України в столиці нашої держави — Києві.

Газета «Голос України» 24 березня ц. р. у матеріалі «Київ: розподіл території приватної розважальної про сумнівну обробку, яку здійснює місцева влада, фактично віддавши 1,1 га землі в центрі столиці АТБТ «Компанії «ДБ» спочатку для розміщення «готельного», а потім «житлово-громадського» (?) комплексу. Внаслідок такої «реконструкції» в центрі міста фактично було ліквідовано дитячий садок № 183, розташований по вул. Пушкінській, 33. Це є порушенням вашого Указу «Про заходи щодо запобігання перепрофілюванню дошкільних і середніх загальноосвітніх навчально-виховних закладів» від 29 грудня 1994 року № 202/94. Звернення батьків, чий діти відвідували садок, до органів місцевої влади та судових установ поки що результатів не дали.

До публікації матеріалу редакція газети «Голос України» зверталася із відповідними запитаннями до керівництва Київської міської державної адміністрації, міської ради депутатів, Старокиївської районної державної адміністрації Києва, Старокиївської районної ради депутатів Києва. Зок-

рема, редакція газети сподівалася одержати відповідь з Київської міської державної адміністрації (голова Олександр Омельченко) щодо підтвердження законності рішення адміністрації про розширення реконструкції будинків №№ 35-а, 35-б, 37-а, 37-б по вул. Пушкінській. Оскільки це розпорядження, видане О. Омельченком, створило підстави для рішення щодо знесення споруд по вул. Пушкінській, 33, де був розташований дитячий садок № 183. Також ми сподівалися отримати відповідь і на запитання, хто і коли уповноважував міськдержадміністрацію розв'язувати проблему місцезоступування житлово-громадського комплексу (реконструкції будинків №№ 35-а, 35-б, 37-а, 37-б по вул. Пушкінській); чи приймалися рішення щодо відводу землі для розширення будівництва, а також про знесення споруд по вул. Пушкінській, 33?

Київська міська рада депутатів, як і інші органи, до яких ми зверталися, не відповіли нам на запитання, чи приймалися певні рішення щодо передачі повноважень Старокиївській районній раді депутатів з управління будинками №№ 35-а, 35-б, 37-а, 37-б по вул. Пушкінській в Києві.

Відповідно в Старокиївській районній раді депутатів ми запитали, чи приймалися там рішення щодо передачі повноважень Старокиївській районній державній адміністрації з управління зазначеними бу-

динками; чи надавалося районній держадміністрації право розв'язання питань, пов'язаних із знесенням споруд, розташованих на вул. Пушкінській, 33; ким і коли було прийнято рішення про реконструкцію будинків у житлово-громадський комплекс та чи приймалися радою рішення щодо відводу землі для розширення будівництва, а також про знесення споруд по вул. Пушкінській, 33?

Нарешті, в Старокиївській райдержадміністрації Києва, крім багатьох з уже названих питань, ми пошукалися і про те, чому виникла потреба знести споруди по вул. Пушкінській, 33?

Відповідь на наші запитання не одержано й досі. Після публікації матеріалу в газеті керівники названих органів також не відповіли на наші звернення, що є порушенням декількох статей законів України «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні».

Тому на підставі ст. 47 Закону України «Про інформацію», ст. 41 Закону України про пресу редакція газети просить притягти до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності осіб, винних у порушенні інформаційного законодавства.

Сподіваємося, що ви, пане Президент, покладете край чиновницькому свавілю, яке має місце в Києві, і відновите порушені права громадян України.

Акції

Студенти — не діти.

Підуть у пікет

Всеукраїнське об'єднання «Молодь» — нація України» має намір продовжувати акції протесту з вимогою відновити попередній порядок надання пільг студентам. Хоча Президент України й видав відповідний указ, сказав на прес-конференції лідер об'єднання Вадим Гладчук, уряд не поспішає його виконувати. А крім того, студенти виступають проти механізму надання адресної грошової допомоги на проїзд у приміському та міжміському автомобільному транспорті, затвердженого урядовою постановою 5 квітня. Вони планують пікетувати Кабінет міністрів та адміністрацію Президента і звернутися з позовом на уряд до Печерського районного суду столиці.

Мабуть, студенти таки захистять свої права і пільги. А от що робити дітям до 14 років, котрі також мали пільги на проїзд в електричках та автобусах, аж поки їх не скасував уряд? І коли студентам ці пільги поновили хоча б у якійсь формі, діти «випали» з категорії пільговиків і мусять купувати квитки на приміські та міжміські автобуси за повну «дорослу» вартість. Невже для відновлення пільг підлітки мають пікетувати уряд і адміністрацію Президента? Чи за них вийдуть на вулицю батьки? Та не варто, мабуть, узалучити перематися об'єднаннями про адресну допомогу на проїзд. Причини давно відома і досить банальна — держава не має грошей.

Вл. інф.

Досвід львів'ян усім у пригоді стане

Самоврядування: проблеми зростання

У Львові відбулися нарада-семинар та «крутий стіл» заступників голів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, областей України та Севастопольської міських рад.

Після Сум, Полтави, Києва, Вінниці це чергова з числа таких організаційно-навчальних зустрічей, що проводяться за рішенням Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України. В чому своєрідність львівських нарад і «крутого столу»? На яку відваду від них можна сподіватися? На ці запитання відповіли безпосередні учасники зустрічі.

Олександр КУШНІР, голова Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та діяльності рад:

— Вважаю, нам вдалося зробити ще один крок до того, щоб для пошуку кризисних використовувалися величезні можливості органів місцевого самоврядування. А натомість стикаємося з багатьма недоречностями, штучно створеними труднощами, з намаганням деяких територіальних громад відокремлюватися, порушити інфраструктуру, що складалася роками. Не менш гостро даються взнаки й такі проблеми, як фінансова основа самоврядування територій, місцеві бюджети, комунальна власність, стосунки з урядовою вертикаллю.

Нині ми хочемо активно працювати над оновленням деяких чинних законодавчих актів, розробляти нові. На черзі — повторний розгляд Закону «Про адміністративно-

но-територіальний устрій України». Пропонуємо новий проект змін до Закону про статус депутатів місцевих рад. Отож у нас, законодавців, попереду ще роботи й роботи...

— Думаю, не помилюся, коли скажу, що базовий закон (маю на увазі Закон про місцеве самоврядування) ще не став малою Конституцією, якою він має бути для керівників місцевих рад, їх апарату. Про це свідчить, наприклад, проблема спільного майна територіальних громад різного рівня. Багато хто з депутатів та працівників обласних і районних рад досі не визначилися зі своїми правами й обов'язками в цьому питанні. Тому й маємо таке поширення прикрий практики делегування (передачі) своїх прав на власність місцевим державним адміністраціям. А це спричинило стійкий рецидив дводельності. Хоч є тут і провина законодавців. Загнали нас у прийнятий Закон про комунальну власність. Комітетові з економічної політики варто було б швидше визначитися з ним. Саме так — із прагненням, щоб і буква, і дух закону наповнювали відповідала в життя — й велася розмова на нараді та за «круглим столом» у Львові.

Вийшло так, що за кілька днів до нашої зустрічі відбулася чергова сесія Львівської обласної ради. Вона розглянула й прийняла рішення про бюджет області на 1999 рік, ухвалила низку інших важливих документів. І ми мали нагоду ознайомитися з усім обсягом роботи, яку здійснюють наші колеги, готуючись до сесії. З виступів заступника голови, голів постійних комісій,

керівника секретаріату, завідувача організаційного відділу постала, скажемо так, яка «кухня» роботи президії, структурних підрозділів ради й виконавчого апарату, інформаційно-аналітичного та комп'ютерного їх забезпечення. Враження добре. І головне, що впадає в око, — узгодженість дій і послдовність особами місцевих органів виконавчої влади в реалізації програм соціально-економічного розвитку. Тим, гадаю, й пояснюються певні здобутки в послабленні кризи на Львівщині.

Ми побували в асоціації «Галимлекс» — «Складзерський завод», у відкритому акціонерному товаристві «Львівський автобусний завод», закритому АТ «Світоч» і Стороннібачинському КСП Буського району... Про АТ «Світоч» усі вже знають, хоча воно і «закрите». «ЛАЗ» — поки що в занепаді. А от складзерський й Стороннібачинський КСП справили непогане враження. Справний підприємець господар. Схоже, можуть добре вести справу і за скрутних умов. В обранні це розуміють і сприяють умільцям, чесним людям...

Орест ФУРДИЧО, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи:

— На сесії Львівської обласної ради мене затвердили координатором діяльності народних депутатів України від Львівщини. Це, заздалека, дольшня ланка в ланцюжку виборчої округу — об'єднання — парламент. Переконався в цьому, коли розробляв Програму соціально-економічного розвитку нашого регіону на нинішній рік. Зустрілися групою. Зважили, що що

пропонує і чи можна це здійснити. Внесли пропозиції до програми. І це зняло політичні пристрасті на сесії. Вважаю, тут обидва вчинили правильно.

Борис РУСНАК, заступник голови Чернівецької обласної ради:

— Львівські колеги, гадаю, вже мають добрі набути в організації роботи. Тут я ще раз переконався, ради не виробляються, а виростають народжуються. На основі нашого законодавства про місцеве самоврядування, на основі відповідної Європейської хартії. Мені це додає сил і рішучості. Особливо з огляду на те, що в нашій області це триває тихе протистояння двох влад.

Валентин ХАРЧЕВ, заступник голови Севастопольської міської ради:

— Мені до впадою у Львів'янах те, що вони добилися істотного спаду популістської політизації суспільного життя. Воно перетворюється на розв'язання соціально-економічних проблем як однієї з визначальних засад української державності. Ідея лівської державності та відрощення нашої стає панівною в регіоні. Цей здобуток нам, севастипольцям, стане в добрий пригоді...

Валерій ГОЛЕНКО, заступник голови Луганської обласної ради:

— І я про те саме. Для нашого багатотрадиального краю надто важливо, щоб швидше вихули політичні пристрасті, щоб наступна така зустріч відбулася в шахтарському місті. Ми розуміємо її добре. Вивчений досвід львів'ян допоможе нам.

Підготував матеріали Микола ХОЦЬКИЙ, головний консультант прес-служби Верховної Ради України.

У номер
✓ **Сарошпатак**

Конференція для сусідів

У старовинному угорському містечку Сарошпатак розпочато конференцію «Транскордонне співробітництво задля захисту та пропаганди культурного й природного надбання». Форум організовано Радою Європи та угорським урядом. Участь беруть делегати країн Карпатського регіону — Угорщини, України, Польщі, Словаччини та Румунії. Від імені держави очікується присутність представників керівництва Міністерства закордонних справ, а також голів Закарпатської та Івано-Франківської обласних рад — Івана Іванча та Зіновія Матітика. Має прибути також генеральний секретар Ради Європи Даніель Тарпіс.

✓ **Москва**

Кортить відправити Єльцина у відставку. Але коли?

Держдума вчора відхилила проєкт рішення щодо перенесення на пізніший термін розгляду питання про імпичмент. Також учора у голови Держдуми Геннадія Селєзньова відбулася нарада лідерів фракцій та депутатських груп. Коли верстася номер, ще не було відомо, чи вдалося їм домовитися.

✓ **Ісламабад**

Відповіді Індії

Пакистан провів польотне випробування балістичної ракети «Гхорі-ІІ». Рішення провести запуск було прийнято найвищим політичним і військовим керівництвом Пакистану у відповідь на випробування минулої неділі в Індії ракетної системи аналогічного класу «Агні-ІІ». Ці ракети здатні нести ядерні босзаряди і вражати цілі на відстані більш як 2 тисячі км.

✓ **Белфаст**

І знову невдача

Невдачею завершився перший день багатосторонніх переговорів, що було пов'язано з Белфасті, з урегулювання ситуації в Північній Ірландії. Заступник голови партії Шинн феян Мартін МакГіннесс категорично відхилив план подальшої реалізації Угоди з політичного врегулювання в Ольстері, який запропоновано на початку квітня урядом Великої Британії та Ірландії. План націлено на розв'язання завдань формування уряду провинції.

✓ **Богота**

Партизани прислухалися до прохання Червоного Хреста

Колумбійські партизани, які захопили літак авіакомпанії «Авіанка», звільнили 6 із 46 заручників. Вони виконали прохання Червоного Хреста відпустити 5 осіб похилого віку і немовля.

Уряд Колумбії поклав відповідальність за терористичний акт на повстанців Армії національного визволення і зажадав негайного передавання владі всіх заручників.

За попередньою версією, захоплення заручників здійснено з метою отримання викупу.

✓ **Фотофакт**

Малайзійська поліція намагається стримати пробічників звільненого з посту прем'єр-міністра Анвара Ібрагіма. Його звинувачували в корупції і зловживанні владою. Тепер экс-прем'єрові доведеться 6 років відсидіти в тюрмі.

За повідомленнями кореспондентів «У», агентств «Сінхуа» та «ІТАР-ТАС»
Фото АП.

Говорять про просте, але зусиль потребують серйозних

(Початок на 1-й стор.).

Більшість голів зовнішньополітичних відомств «трийки» ЄС — міністрів закордонних справ ФРН, Фінляндії та Австрії Йосхі Фішера, Тарії Халонен та Беніто Ферреро-Вальдєр, а також виконуючого обов'язки члена Європейської комісії Ганса Ван ден Брука засвідили небадуже ставлення до України.

Гості провели консультації з Президентом Леонідом Кучмою та міністром закордонних справ Борисом Тарасюком. Виступаючи на спільній прес-конференції, члени «трийки» наголосили на важливості таких заходів для поглиблення відносин з Україною. «Трійка» схвалює принципи

відкритості українського уряду на шляху до європейських і євроатлантичних структур.

За словами начальника управління зовнішньої політики адміністрації Президента Володимира Отриза, Тарія Халонен під час зустрічі з Леонідом Кучмою заявила про намір Фінляндії відзначити своє головування в ЄС «активізацією співробітництва з Україною і конкретними досягненнями в політичному, і в економічному плані».

Йосхі Фішер (ЄС) країни нині головує в ЄС зазначив, що прийняття у Відні країнами ЄС рішення щодо України наклало на ЄС особливі зобов'язання. Хоча є і труднощі: Німеччина, Австрія і Фінляндія виступають за активізацію відносин з Україною, Італія, Іспанія та Португалія — із країнами Середземномор'я.

Наша старона має надію, що стратегію щодо України все-таки буде розроблено до саміту ЄС у Кельні. Навіть якщо документ не буде закінчено вчасно, Київ сподівається на затвердження хоча б основних його принципів: створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, сприяння при вступі до СОТ, надання асоційованого членства в ЄС.

— Ми говоримо про прості проблеми і хочемо знайти просте рішення. Разом з Україною. Ми сподіваємося, що проблеми демократичних перетворень, захисту прав людини та скасування смертної кари буде розв'язано найближчим часом. Тоді говоритимемо і про наступні кроки, — підсумував міністр закордонних справ ФРН Йосхі Фішер.

Борис Тарасюк повідомив, що під час консультацій детально обговорювалися й ситуації в Косово. Леонід Кучма заявив про намір України продовжувати діяльність щодо встановлення миру в Югославії. Україна, за його словами, готова надати для миротворчих операцій свої війська, проте лише за умов, що вони діятимуть під егідою ООН чи ОБСЄ.

Андрій ЮРИЧКО.

Росіяни запишають свої бази

Керівник прикордонної служби Грузії Валерій Чхеїдзе повідомив, що на реформування і розширення прикордонної інфраструктури Грузії 1999 року влада США виділила 12 млн. 378 тис. доларів.

Реалізація цієї програми передбачає розвиток інфраструктури морської акваторії Грузії, створення Потіського морського прикордонного дивізіону і придбання кількох плавзасобів. У недалекому майбутньому — створення єдиного навчального центру для грузинських прикордонників і митників.

Не обійшлося й без допомоги американських колег: грузинські прикордонники одержали бойовий вертоліт і малогабаритний вертолітний літак. У травні у США завершився тендер фірм на право впровадження та експлуатації в Грузії електронної системи контролю на кордоні.

Чхеїдзе торкнувся також питання суперечностей з керівництвом Аджарської Автономної Республіки. Після зустрічі в Батумі з лідером автономії Асланом Абашидзе всі спірні питання розв'язано. Виведення російських прикордонників з цього регіону країни розпочнеться у травні наступного року. Потім звільнені бази займуть грузинські прикордонники. А у квітні розпочнеться виведення підрозділів російської берегової охорони з Абхазії. Контроль на цій ділянці кордону здійснюватимуть грузинські прикордонники за допомогою локаційної системи з кораблів, розташованих в економічній зоні кордону.

Тбілісі.

Тамара ЛОМСАДЗЕ.

Шведський варіант дипломатичної корупції

Міністерство закордонних справ Швеції вирішило звернутися до поліції з проханням провести розслідування діяльності шведського посольства в Тегерані.

Як повідомляє стоцьоткіска ранкова газета «Дагенс нюхетер», у Швеції давно ходили чутки про те, що посольство в Тегерані видає за хабарі візи з посвідкою на проживання в Швеції чи допомагає іранцям отримати політичний притулок.

Завідуюч канцелярії МЗС Швеції Дад Клакенберг заявив у цьому зв'язку, що інспектори міністерства недавно виїжджали до Ірану і перевіряли роботу посольства. «Ми хотіли, щоб вони розвідали чутки, проте інспектори не змогли цього зробити. Втім, їм не вдалося і підтвердити все, про що йдеться», — сказав він.

Ось чому МЗС звернулося за допомогою до поліції. Щоб розмотати «тегеранський клубок», потрібні спеціалісти. Вони й візьмуться за справу найближчим часом. Поки ще важко сказати, хто конкретно підозрюється в корупції. У посольстві працює 20 осіб, з них семеро — громадяни Швеції.

Гельсінкі.

Марат ЗУБКО.

Важлива не назва — важливий зміст

У Єревані з великими побоюваннями сприйняли недавно інформацію про те, що Москва нібито вже не наполягає на прийнятті Азербайджаном принципу «спільної держави».

Нагадаємо, що цей принцип було запропоновано співголовами Мінської групи ОБСЄ з Нагірного Карабаху і він повинен був стати основою для виведення переговорів, які зашли в глухий кінець. Новий план миротворчій знайшов підтримку у Вірменії та Карабаху, причому вірменська сторона сподівалася, що посередники зможуть вивести і Баку, який вже відмовився розглядати їхній новий план. Саме тому повідомлення азербайджанських ЗМІ, які стверджували, що в листі президента Росії Бориса Єльцина азербайджанському лідеру Гейдару Алієву йдеться про зміни в російській позиції, викликало у Вірменії справжній шок.

Проте тривога виявилася, здається, даремною. Заступник міністра закордонних справ Росії Леонід Дравчєвський та заступник спіголови Мінської групи Микола Грибов, які відвідали Єреван,

пояснили, що позиція Кремля не змінилася. Йдеться не про відмову від принципу, а про можливість переглянути термін «спільна держава», який не подобається Азербайджану.

За словами міністра закордонних справ Нагірно-Карабаської республіки Наїри Мелкунян, це зовсім не найактуальніше питання. Розмовляючи з російськими дипломатами, пані Мелкунян не без гумору зазначила, що «ми також згодні не наполягати на такій термінології, на наш погляд, є й інші, навіть більш привабливі поняття, наприклад, «спільна держава». Глава карабаської МЗС наголосила при цьому, що Степанакерт вважає доцільним спочатку визначити конкретний зміст майбутнього статусу Карабаху, а вже потім сперечатися про терміни. В цілому пані Мелкунян задоволена переговорами з російськими дипломатами. Судячи з усього, позиція Москви під час вирішення цієї найбільш проблемної зміниватися поки що не буде.

Єреван.

Армен ХАНБАБЯН.

Почуття вини німці відчувають знову

На зібранні правлячої Соціал-демократичної партії Німеччини обрано нового голову. Намає став бундесканцлер Герхард Шрьодер.

Хоч Герхард Шрьодер одержав майже 80 відсотків голосів, однак йому довелося пережити і малоприємні хвилини: ліві крило соціал-демократів називає свого лідера «військовим канцлером» з огляду на його тверду позицію щодо необхідності бомбардування Югославії силами НАТО.

На зібранні партії Герхард Шрьодер ще раз підкреслив, що не бачить альтернативи прийняттю рішенням стосовно Югославії. Але наголосив: Німеччина у будь-якому раз відкласти введення наземних військ у Югославію. І більшість у правлячій партії підтримує бомбардування Югославії, вважаючи цю акцію намаганням урегулювати конфлікт.

Щодо попередника Шрьодера екс-голови СДПН та екс-міністра фінансів Оскара Ладфонте, то він, як кажуть, «зробив ручкою» однопартійцям, не пошанувавши їхнього присутності на виборах нового голови, хоча навіть у низових партійних організаціях прийнято, щоб той, хто залишає пост, сказав на прощання бойовий слів.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Спілка письменників:

Відновлення репресивної практики?

Спочатку кілька цитат.

«Затвердити рішення правління Київської письменницької організації про виключення Миколи Лукаша з Спілки письменників України за дії, що суперечать вимогам Статуту Спілки...»

«Затвердити рішення Харківської організації СПУ про виключення з Спілки письменників України поета Чичибобина Бориса за дії, які суперечать вимогам Статуту...»

«Затвердити рішення правління Київської організації СПУ про виключення Миколи Руденка із Спілки письменників ЦРСР за дії, не сумісні...»

«Підтримати рішення Запорізької організації СПУ щодо виключення із членів Спілки письменників України П. Бауліна».

Очі на випадок одностайності цих витягів із протоколів. Вона є і є істотною відмінністю між останнім та попередніми витягами.

По-перше, рішення в перших трьох випадках приймалися у 1972–75 роках, тобто в час, як декларувалося співробітництво пропаганди, коли таке чинилося виключно під тиском влади, за вказівками ЦК КПУ, без ініціативи письменників. А от постанову щодо П. Бауліна ухвалено зовсім недавно, 28 січня 1999 року, вперше після рішучого; здавалось би, розмежування Спілки письменників України, її керманців з практикою радянських часів. Ухвалено останню постанову тим самим органом і значною мірою тими самими голосами персоналію і, треба думати, без владного тиску зовні, цілком свідомо та відповідально.

По-друге, якщо в попередніх постановках є хоч якесь обґрунтування «привини» виключення, то в останньому випадку це не знадобилося. Письменника виключено із творчої спілки взагалі невідомо за що. Правда, у протоколі можна знайти: «П. Баулін порушив вимоги Статуту СПУ, веде антиконституційну діяльність».

По-третє, вперше за весь постаніський період із СПУ виключений не просто якийсь талановитий письменник, а й представник вищої державної влади, народний депутат України. Вперше президія ради СПУ замахнулася на державну особу та ще й із звинуваченнями й саме як антиконституційника й антидержавника. Несправедливості чинилася у свій час навіть проти Олеса Гончара. Однак усе-таки мей утихис визначалась і чітко дотримувались відповідно до рангів, знань, заслуг обвинувачених. І меж отих ніхто не переступав.

По-четверте, навіть у тоталітарні часи питання йому вирішувались усе-таки за участю «винуватця». Йому надавали можливість висловитися. У випадку з Павлом Бауліним все було навпаки.

За що ж усе-таки виключили Павла Бауліна? За справді протизаконну, підривну діяльність?

Мі бовидла бовиде знаємо Павла Бауліна. Майже рік працюємо з ним в одному комітеті ВР України.

Бачимо, як конструктивно співробітничав народний депутат з колегами інших, навіть протилежних, політичних орієнтацій. Не бачимо жодних його актиконституційних дій, навіть не читали про них чогось конкретного.

Павла Бауліна, по суті, карають за використан ним гарантовану Конституцією свободу слова, за висловлені їдеї, за власні уявлення про шляхи порятунку нашої країни і держави, альтернативи баченню нинішньої партійно-кланової влади.

Так, є в депутатській програмі П. Бауліна таке, що не має однозначного і загального суспільного прихвчтє. Але з цього не випливають підстави для покарання.

Павло Баулін відстоює ідеї військово-політичного союзу України, Росії та Білорусі, відновлення народоладдя у формі рад депутатів грузинців, пріоритету соціалістичного способу господарювання, відродження традиційної православної духовності, проголошення російської мови другою державною в Україні тощо.

Що в цьому актиконституційного й антидержавного?

Очевидно, викликають бойовічні заперечення «державників» лише ідеї відновлення «єдиної Вітчизни» у складі державного союзу народів України, Росії та Білорусі, денонсації беззаконних актів, проведення суду над українськими учасниками цих утол.

Але ж, по-перше, народний депутат не ставить питання про ліквідацію Української держави заради цього. І, по-друге, не мислить своєї програмної діяльності поза законами, в неконституційному руслі.

Отже, погляди народного депутата зовсім не актиконституційні, лише дискусійні.

Що ж робити? Та дискутувати! Доводити власну правоту!

Але спілчанська «демократична» практика поки що, очевидно, ще така, коли гору беруть носії репресивного світогляду.

Сергій ГИРЯ,
народний депутат України;

Євген ЛУК'ЯНЕНКО,
головний консультант Комітету ВР України
з питань свободи слова та інформації.

Замість коментарю:

«Ми затвердили рішення про виключення з Спілки поета Павла Бауліна. Протинники цього різкого кроку закидають нам, що, мовляв, порушуються права людини, СПУ переслідує миття за його політичні переконання тощо. Але ж в СПУ діє шла група письменників-комуністів, і ніхто до них не має ніяких претензій. А потім, Спілка письменників — це творча організація, що має свій стандарт, свої традиції. Кому вони не подобаються, хай не вступає в СПУ».

Юрій МУШКЕТИК,
голова СПУ.

Віктор ЛУНДИШЕВ: «Керівник мусить подію випереджати»

Регіон: особистості

З досьє «Голосу України»:
Лундишев Віктор Михайлович народився 1946 року на Хмельницькій, закінчив Кам'янець-Подільський індустріальний технікум, Київський політехнічний інститут, працював інженером, начальником цеху, директором заводу, головою комітету економіки обласного, першим заступником представника Президента в області, начальником управління капітального будівництва. З вересня минулого року — голова Хмельницької обласної державної адміністрації.

— Вікторе Михайловичу, у керівників області ця людина не нова. Вас знали як досвідченого фахівця у сфері економіки на посаді першого заступника, що і обумовило ваше призначення. Але «спадщина» ви отримали чи не найвищою в державі. Що вам вдалося зробити за цих півроку?

— Ще до призначення я знав, що в нас справи кепські, але не до такої міри, як згодом показала реальність. Логічною стала жорстка оцінка роботи відповідальних працівників усіх рівнів. На найбільш біднихках довелося помянути керівників, переорієнтувати всі служби на новий стиль роботи, змусити їх працювати прагматично, з перспективою на завтрашній день. Я їм тоді казав і сьогодні кажу: керівник не має бити, захвасившись, за полами. Він їх має випереджати, завчасно прогнозувати розвиток подій. А саме те, що немає прогнозування, прийняття випереджувальних заходів, зумовило ризиків провал економіки області. На час мого приходу економічний спад становив 14 відсотків — найвищий у державі.

Ситуація, образно кажучи, склалася, як на фронті: потрібно було одночасно втручатися у події на різних флангах, брати на своїй плечі і ризик, і відповідальність. І за останні місяці минулого року так вдалося зменшити спад виробництва. Початок нинішнього навть дав позитивні результати — обсяг промислового виробництва становить 11,7 відсотка до попереднього періоду. Звісно, це не той показник, що може нас тишити, але це та стартова позиція, яка засвідчує головне: ми можемо позитивно впливати на економічні процеси. І мусимо це робити, бо ніхто не приїде нам орати, сіяти, живити. А щоб добре жити, треба і до свого моту працювати. Всім без винятку.

— У перші дні перебування на нинішній посаді ви говорили, що бачите шляхи, як вивести область на позиції, котрі вона займала у попередні роки, інакше б не погодилася на призначення. То які пріоритетні напрямки діяльності адміністрації на перспективу?

— Сьогодні промислове виробництво підняти нам не під силу, адже ледову частку підприємств області донедавна становив оборонний комплекс, який нині нікому не потрібен, і ніхто в державі не знає як його можна ефективно використати. А тому й кристалізувався очевидний пріоритетний напрям: значного зростання обсягів виробництва найбільше можна досягти через кооперацію сільгоспвиробників та підприємств переробної промисловості. У такий спосіб, щоб ми продавали (експортували) вже готову продукцію харчування.

Це для нашого хліборобського краю найраціональніший шлях. З одного боку, землі в нас багаті й родючі. Пригадуєте: дід бабків, як під час війни німці ешелонами вивозили чорнозем. З другого — в області маємо і достатньо розвинену мережу переробних підприємств. А отже, завдання адміністрації полягає в тому, щоб об'єднати зусилля селян і переробників, щоб обидві сторони були однаковою мірою зацікавлені у кінцевих результатах своєї праці. Для координації цих зусиль, для пошуку й відкриття ринків збуту створили управління харчової промисловості. Одночасно утворено державне підприємство «Торговий дім «Поділля», котре реалізовуватиме продукцію місцевих промисловості і заробленими коштами газитиме недоїмки підприємств до бюджету, Пенсійного фонду тощо. І ще таке: щоб зароблені кошти не розпорозушувалися, щоб не осідали на закордонних рахунках, щоб не сплутували комерційним банкам великі кредитні ставки, ми серйозно вивчаємо питання зі створення «Муніципального (регіонального) банку», котрий буде підконтрольним місцевій виконавчій владі і працюватиме в єдиному комплексі.

— Є й інші серйозні задумки, але про них ще рано говорити.

— А чому б не сказати, які подальші реформи чекають на поділля?

— Знаєте, колись мене батько вчив так: синку, краще зробити добру справу не обі-

цяючи, ніж, пообіцявши, не зробити. То давайте почнемо, а результати не забуватимемо.

— Як такий сухий прагматик?

— Чому, як і будь-яка людина, я не позбавлений ні емоцій, ні романтичних імпульсів, присмо робити людям добро, як і приємно відчувати до себе прихильне ставлення. Але тривале перебування на керівних постах, звичайно ж, вплинуло на характер. Я із залозенням може працювати до сьомого поту, але не люблю багато говорити. А тому вимагаю професіоналізму: кожний керівник має мислити не тільки тактично, а й стратегічно, а ді свої оцінювати, виходячи з інтересів регіону і держави загалом. Я вважаю себе патріотом краю і все робитиму, щоб Поділля було красиве не тільки природою, а й у соціальній сфері. І якщо такий прагматизм був життєвим кредо наших керівників, я тільки вітаю би це.

— У перші місяці вашої роботи намацалося протистояння між представниками та виконавчою гілками влади. Та останні події засвідчили, що конструктивний узяв гору. Як вам цього вдалося досягти?

— Як і називав би ці відносини протистоянням. Просто іншої буває різне бачення позицій, пріоритетів тощо. І це закономірне явище. Але в процесі роботи основні напрями такі узгоджуються. Бо ні виконавчій владі, ні депутатському корпусу сьогодні в області, крім бід, ділити нема чого. На цьому ми й знаходимо порозуміння.

— В раніше не були пов'язані з партійною роботою. Та нині посада змусила тримати на пульсі часу всі політичні процеси. Чи вдалося вам знаходити спільну мову з партійними лідерами?

— Справді, сьогодні в області є кілька десятків партій, громадських організацій, котрі прагнуть лідерства в політичному житті краю. Бути першими, бути найвпливовішими, щоб з ними не тільки рахувалися, а й представників їхніх призначали на керівні посади. І це закономірне явище після розвалу однопартійної психології. З багатьма лідерами я і члени моєї команди вже зустрілися колективно й індивідуально. Багато почули слушних думок, пропозицій, котрі враховуємо у своїй роботі. З багатьма окреслилися тенденції до плінної співпраці в інтересах поділля. Шоправда, сьогодні важко мені спілкуватися з представниками крайніх радикальних поглядів. Їхня безкомпромісність часто перекирає дорогу до конструктивної співпраці. Та хочі підкреслити: більшість місцевих лідерів налаштовані підставити і своє плече у розв'язанні проблем краю. Дав би Бог, щоб це швидше сталося.

Ситуація, як на фронті: потрібно одночасно втручатися в події на різних флангах, брати на себе ризик і відповідальність

— Уявіть собі, у ніч перед Великим прийомом Ангелі каже: «Вікторе, людине, є Слава, Мужність, Багатство, Візантія, Мужність, Талант і Доброта. Але взяти з собою можеш одне». Що ви вибрали б у життєву дорогу?

— У житті таких штучних обмежень не буває. Але справді бувають ситуації, коли треба вміти визначити пріоритети. З даного переліку я узяв би Мужність. Але, якщо відверто, до свого арсеналу включив би весь перелік. Чого лукавити. Слава богу, це завдала б, як і Багатство. Адже був час, коли слава польських трудівців доплатила до найвіддаєніших кутків України Радянського Союзу, коли десятки трудових колективів краю були справжніми мільйонерами.

— Від яких чинників ви хотіли б у майбутньому застерігти себе і свою команду?

— Від поспішності і непродуктивності.

— Як ви реагуєте на критику преси, ваше ставлення до професії журналіста?

— Мене критикували, критикують і критикуватимуть, як і будь-якого керівника, що має помітну посаду. До критики об'єктивної ставлюся стримано, прагну робити належні висновки, виправити ситуацію.

Водночас досить боляче, коли журналісти на певне конкретне замовлення подає факти й події в інтерпретації, що не відповідає дійсності. На сьогодні таких «длогтьових» статей бода небагато, але в міру наростання передербиричних «сенсаций» можна очікувати чогось загального. І кому загодно. Такі реалії нашого дня.

— Раніше ви уважно читали «Голос України» і прихильно до нього ставилися. Що ви хотіли б сказати сьогодні його читачам і творчому колективу?

— Так. «Голос України» я читав і раніше і нині за всієї звантзаності намагаюся хоча б проглядати його. Газета має приємне індивідуальне обличчя, висвітлює розмаїття подій і поглядів, приваблює цікавими темами. Шоправда, хотілося б частіше бачити матеріали з регіонів, дізнаватися, що доброго комусь з органів влади на місцях вдалося зробити і як. Можливо, і ми чийсь корисний досвід запозначимо. Б і в цьому була б важлива роль «Голосу України». А ще хотів би побажати, щоб газета швидше висвітлювала діяльність Президента України, роботу виконавчої гілки влади, бо, по суті, у всіх гілок влади має одна — забезпечення цивілізованого життя наших громадян.

А читачам я побажав би, щоб газета приходила до них у повному форматі, зі стабільною ціною і добрими новинами, котрі вселяли б Віру, Надію на Добро, Спокій і Добробут.

Розмову вів Михайло ВАСИЛАШКО.

Слава області не завадить

У номер
✓ **Полтава**

«Офорт» гарантує комфорт

Невеликий колектив підприємства «Офорт» міського товариства інвалідів розробив програму «Житло-2000». І вже випробує її в житті. Спрямована вона на створення умов для купівлі житла людьми з середнім достатком широким розстрочкою. Максимальний термін — п'ять років, та перевага програми саме в тому, що готову квартиру можна отримати задовго до повної виплати її вартості.

✓ **Херсон**

Озера повні кефалі...

Учені Херсонської лабораторії Інституту рибного господарства спільно з виробничниками управління «Пнаєрибвод» розробили методику розведення в тваринських природних та штучних водоемах пліскаса — одного з різновидів знаменитого кефалі. Справа обіцяє бути прибутковою, адже цей вид риби росте і в солоній, і у прісній воді, а харчується органічними відходами.

Вже зареблено озера Устричне у Скадовському та Кругле й Дове в Голопристанському районах, а також Сергіївське водосховище в Нововоронізькому районі. Це стало частиною цільової регіональної програми «Пліскаса» і дасть змогу розпочати рибоспопівське освоєння солоних озер в зоні Присиваша та північного Причорномор'я. До речі, на Херсонщині вже реалізовано перші тонни цінної риби, вирощеної в нових екологічних умовах.

✓ **Тернопіль**

Літнім людям — дешевші ліки

У Тернополі відкрито регіональну аптеку для людей похилого віку. Ціни тут на 30 — 50 відсотків нижчі, ніж у звичайних аптеках. Її послугами зможуть скористатися білшсть літніх людей, яких тільки в обласному центрі мешкає 50 тисяч, а в області — білш як 300 тисяч. Тому такі аптеки відкритимуть і в районних центрах області.

✓ **Черкаси**

Сорок тисяч для погорільців

За одну ніч п'ятсот учнів Черкаської музичної школи №1, розташованої в центрі міста, стали погорільцями. З невідомих дощ причин у старому приміщенні, зведеному на початку століття, сталася пожежа, яка завдала значних збитків навчальній базі школи.

Тепер юним музикантам доведеться навчатися у приміщеннях класів, бо сорок тисяч гривень, потрібних на ремонт, у міській касі немає.

Натомість є гроші на реконструкцію сільських установ, на своєрестимі в державних цивільних структурах...

✓ **Київ**

Трансгенний

культурам вої не бачити

Використання трансгенних культур та рослин, отриманих шляхом застосування біотехнологій, без державної екологічної експертизи в Україні повинно бути заборонено, вважає міністр екобезпеки Василь Шевчук.

Виступаючи на прес-конференції, він підкреслює, що це — офіційна позиція міністерства. Причому, як відзначив В. Шевчук, думку Мінекобезпеки було підтримано урядом.

Міністр повідомив, що вже підготовлено проект постанови, яка приписує рішення уряду від 17 серпня 1998 року, що визначало умови та правила тимчасового введення трансгенних культур в Україну.

В той самий час у невеликих кількостях такі культури завезені до України для використання з науковою метою. Як відзначив В. Шевчук, випробування здійснюються в закритих приміщеннях спеціальних закладів, і потрапляння їх у вільний продаж виключено, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✓ **Фотофакт**

В агрофірмі «Зоря» Полтавського району сіють ранні зернові, цукровий буряк та багаторічні трави. В господарстві негайно підготувалися до весняно-польових робіт, тому розраховують на рясні врожаї.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Тяжка старість довгобудів

На Вінницькій, за даними регіонального відділення Фонду держмайна України (ФДМУ), зареєстровано понад 600 об'єктів незавершеного будівництва. Однак басюків взяти участь у їх приватизації не так багато: протягом трьох років тільки 50 довгобудів знайшли власників. Чому?

Новосілля відкладаються

Більш як половину недобудованих споруд, а їх можна побачити в кожному районі, становлять об'єкти соціальної сфери і житло. Так, лише в Нових Обоходах Чернівецького району налічується 132 незавершених будинків. Над окремими будинками можна побачити дах, установлені двері, віконні рами. Як кажуть, ще трохи зусиль — і святкуй новосілля.

Але жоден із 36 будинків, запропонованих торік на відкриті торги, не знайшов свого покупця. Спеціалісти центру продажу об'єктів незавершеного будівництва однією з причин називають високі стартові ціни, 3034 гривні — стільки коштував дорожчий об'єкт — як для нинішніх часів, на їх думку, доволі висока вартість. Утім, ціну можна «скинути». Повноваження на це, відповідно до закону, має комісія з приватизації незавершеного будівництва облдержадміністрації.

Об'єкт, як кажуть, не йде. Його стартову ціну знижують аж до 5%. Тоді знову виставляють на продаж. У Вінницькому в регіональному відділенні ФДМУ, у таких випадках неодмінно доводиться мати справу з правоохоронцями, а кому це приємно? Не спокуюсь нікого з покупців і найдешевший об'єкт, стартова ціна якого дорівнювала 995 гривням. Кажуть, у селіх нині за такої гроші можна придбати вже готовий будинок. Не можна зв'язувати на це одну обставину: люди в селіх зазвичай будували не для себе, а саме на обістях батьків чи ділів. Пускали коріння у Нових Обоходах, селі, що виросло в полі, як кажуть, на рівному місці, навряд чи знайдеться багато охочих. Маю на увазі саме сільських мешканців. Горюляни на такі будівлі швидше покладуть око, тим паче що біля кожного будинку є земельна ділянка площею 0,25 га — чи не рожева мрія?

Олександр Свінцов, директор центру продажу ОНБ, погоджується з такою думкою. І небезпідставно. З'ясується, на аукціоні, що відбулося у січні — лютому цього року, уже продано п'ять новообіхидських довгобудів. Придбали їх, як і перед-

бачалося, горюляни. З молодтя пішли об'єкти з найнижчою будівельною готовністю, а отже, недорого. Стартова ціна — від 350 до 2500 гривень — залишилася незмінною до закінчення торгів.

Олександр Свінцов повідомив ще одну новину: довгобуду, про які йде мова, можуть знову опинитися... під крилом держави. Коли в Закарпатті сталося лихо, голова Вінницької облдержадміністрації Микола Чумак звернув увагу Кабміну на житло в Нових Обоходах. За підрахунок, на завершення будівництва потрібна не така велика сума — приблизно три мільйони гривень. Прем'єр-міністр підтримав пропозицію вінничан про передання будинків закарпатцям. У селі вже побували представники Рахівського району, одного з тих, що зачепила біда.

Кінець притулку для «бомжів»

Борис Пашенко, заступник директора СП «Асцис», перед початком розмови показав кілька фотознімків. Зафіксовані сюжети справляли досить гнітотворче враження: на одному зображено сміттєзвалище, на другому — руїна з будівельними конструкціями...

Ось у такому вигляді, — пояснює Борис Матвійович, ми придбали об'єкт на аукціоні. До речі, не дешево: держава зрела за руїну 60 тисяч гривень. За подібним курсом — це майже 80 тисяч доларів.

Це своєрідна споруда. Булавали її у вигляді тунелю. Проект має позначку з написом «члком тасмном». Нічого дивного, йдеться про сховище в разі ядерного вибуку. Десять років будували площею майже дві ти-

сячі квадратних метрів простояла без господаря. Аж поки підприємств не звернули на неї увагу. СП «Асцис», дилер кількох іноземних фірм з постачання на наш ринок сантехнічних виробів та облицовувальної плитки, дуже потрібен був митний склад.

Підрок тривали роботи. А почали їх, як каже Борис Матвійович, із «викурання бомжів», які надійно обжили підземелля. Підприємці «закопали» тут кругленьку суму. Тільки землі і сміття вивезли білш як 500 м³. А це довелося укріплювати об'єкт з боків і по периметру. Наскрізь протікало перекриття, яке переробляли працівники обласної організації «Вінницькихбуд». Після всього зв'язалися за обладнанням складо, що нині являє собою, без перебільшення, сучасну споруду європейського зразка.

Планується спорудити сучасний торговельний комплекс для забудовників.

Коментар начальника регіонального відділення ФДМУ

Микола Вовка:

— Я переконаний: саме підприємці зможуть відкрити друге життя в ОНБ, бо в державі на таке кошти знайдуться не скоро. Хоча саме від держави багато в чому залежить подальша доля недобудів. Взяти, для прикладу, житлові будинки, про які згадувалося на початку. Чому б, скажіть, не передати їх власникам у формі довгочасного кредиту? А для категорії людей, які постраждали від стихійного лиха, варто це й запровадити окремі тілсь.

Процес приватизації ОНБ має бути нелуцкішим і динамічнішим уже тож, що звільнення в часі — тільки на шкоду.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Чому «Артеміда» небажана для Чернігова?

Конкуренція

У сільгоспідприємства «Світлана», яке має власну пекарню і почало завозити в Щорс дешеві, по 55 копійок, хліб, з'явився проблеми з узгодженням торговельної діяльності в місті.

Причина доволі проста: буханці не «суть», а з Меншином. Тож районний бюджет не отримує належних надходжень. Про хліб Щорського надкобінату за 64 копійки споживач згадає вже у другу чергу.

На жаль, цей факт не виняток, а штрих до козії, яка прогресує не тільки в області, а й в Україні.

Гостра проблема поповнення місцевих бюджетів мимовільно ставить районні органи влади у позицію поділу виробників на «своїх» та «чужих». Здавалося б, яка різниця, куди колотос дав своє молоко? Зробив, продав дорожче, заробив! Ні!

На обласних нарадах постійно лунає критика на адресу тих, хто допускає вивезення худоби, молока на «чужі» м'яскомбінати, молокозаводи сусідніх областей. Не завантажують місцеві переробні підприємства, бракує фінансових надходжень до бюджету. А отже, страждають вчителі, працівники культури, для яких у

районах не назбирують потрібних сум для виплат зарплат.

Це змушує вживати кардинальних неофіційних заходів. Як пояснив мені заступник начальника управління з питань торгівлі та побутового обслуговування населення облдержадміністрації Анатолій Завелюк, поки що в області не зафіксовано жодного факту дискримінації щодо «чужинців» (хоча таке вже практикується в інших областях).

Однак насправді в місцевій владі є чимало інших важелів впливу на небажаних конкурентів.

Вживатимуть заходів для припинення торгівлі напоями без сертифікатів відповідності у роздрібній мережі, з рук, лотків, у необлагодієніх і непротримуваних зберігачів — передусім відповідь на неконтактний наступ на чернівецький ринок кіровоградської «Артемиди», яка торік забрала у Кіровоград білш як мільйон виторгу від горючарних напоїв. Цього року, мабуть, їй це не вдасться.

Приселення має потужну Прилуцьку тютюнову фабрику. Водночас в області «казяються» не тільки нелегальні закордонні цигарки. Майже 20 відсотків реалізації тютюнових виробів на Чернігівщині — продукція Київської фабрики. І во-

ни нічим не відрізняються від прилуцьких. Чи бажаний такий «чужинець»?

Логіка бюджетного забезпечення диктує витіснення позаобласних конкурентів місцевих виробників, якнайповніше заповнення прилавків магазинів товарами власного виробництва. Попри свої мінуси, вона все-таки стимулює регіональний торгівлю, змушує підприємства діяти наступальніше, активніше. Проблема лише в тому, що є бюджетна логіка не тільки «чернівецька», а й «сумська», «полтавська», «херсонська», «львівська» тощо. Зіткнення їх обмежує потенційні можливості підприємств, які зорієнтовані не тільки на внутріобласний ринок. Пивкомбінат «Десна», кондитерська фабрика «Стріла» щодо цього мають уже проблеми в сусідніх регіонах, де дають «зелене світло» насамперед власним виробникам.

І все ж якщо продукція якісна, має свою марку, а підприємство енергійно дає не лише про китре, нахриписте заволодіння ринком, то, попри регіональний інтерес-протидію, воно знайде відповідну нішу для себе в будь-якому куточку України.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівецька область.

У домі, який спорудив Джек

Кисню вистачає, але дихати важко...

Кисневий завод у Дніпропетровську сьогодні у прямому розумінні має всі підстави дихати на повні груди. Поки інші потопали і потерпали від спаду виробництва, нинішні акціонери товариства «Дніпрокисень», навпаки, вибуло в лігери.

Навіть віце-президент шведського концерну «АГА-АБ» Ларс Тиммер дивується: як це вдалося? За його спостереженнями, незавантажених в Україні добрарчій половини виробничих потужностей відкидає їх до категорії малоефективних і безперспективних, оновлювати та поліпшувати які уже й сенсу немає.

Одначе згаданий концерн якраз і прикметний до нового перебігу в «Дніпрокисні». Два роки тому дніпропетровці майже силомців умовили-скупосили його пропозицією вкласти чималі кошти на модернізацію та розширення потужностей з випуску кисню, азоту, аргону, ацетилену та інших газів і їх сумішей. Шведський концерн належить до провідних виробників криогенної продукції, має свої підприємства у 34 країнах усіх континентів. То чом не спробувати створити незалежну виробництво в Україні? Де внутрішній попит на технічні гази начебто не може викликати жодних сумнівів.

Щікаво, що кисневий завод на березі Дніпра з'явився наприкінці минулого століття саме під аситами потужного промислового комплексу між Кривбасом і Донбасом, який тут, як відомо, зароджувався і розбульовувався тоді небажаними темпами. А засновником заводу було французьке акціонерне товариство «Пелур». Йому вдалося змонтувати й запустити найпердовіше на ті часи, устаткування іменитих фірм. Можє, це й підказало нинішньому директору заводу Віталію Кабаку ідею здійснити приватизацію підприємства із залученням іноземного інвестора.

Як і багатьом іншим нашим керівникам, Віталію Миколайовичу також довелося опановувати ази ринкової економіки в Європі. Зокрема, в Австрії він стажувався на заводі технічних га-

на рік. Закінчено також заміну на модернізацію устаткування й інших провідних типів цехів. Вони тепер спроможні виробляти на мільйони кубів продукції більше, ніж раніше. І об'їздною сучасною дозвальною технікою, а це набагато ошадливіше витрати енергетичних ресурсів. Нарешті введено новітній агрегат первинного розподілу повітря, на черзі — спорудження нової лінії з випуску бутельованого газу.

Фінансування здійснюється, власне, з випередженням погоджених графіків. Уже витрачено майже два з половиною мільйона доларів — більше, ніж намічалось у 1997–98 роках. Бо мета інвестора — зробити завод у Дніпропетровську європейсько-го рівня. За другим етапом, який здійснюватиметься у наступні два роки, задумано впровадити тут найпердовіші нині технології, що випереджатимуть теперішні на тридцять, п'ятдесят і більше літ.

— Нас приваблює ще й те, — розповідає Віталій Кабак, — що інвестор не шкодує грошей і на створення крапчиків у вигляді приватних підприємств. Зокрема, на заснування в багатьох регіонах України станцій-лепо з реалізації технічних газів. Також на виготовлення, експлуатацію та сервісне обслуговування місткостей для їх зберігання і перевезення.

За всіма показниками і ознаками, отже, завод уже й гора не мав би знати. А ось менеджер-куратор від шведського концерну Арьель Гофф делав більше йому спучався. І причини на це були. Завод, що розташований, мов спігнувшись об підніжжя, підставлену нашим реаліям.

На сьогодні споживачі винні «Дніпрокисню» понад чотири мільйони гривень. Це означає, що два мільйони він мав без «зарплати». Винні й чималі підприємства на Донбасі на зразок Краматорського машинобудівного заводу, і землі на зразок АТ «Дніпропрес». Навіть сусід і постійний партнер — Нижньодніпровський трубопрокатний завод

— підводить. Заборгував понад мільйон гривень. У нас знаходиться пояснення неплатоспроможності замовників, яке нібито можна зрозуміти. Економічна криза — що тут, мова йде про неї? А той самий віце-президент концерну «АГА-АБ» Ларс Тиммер бачить ситуацію інакше. Головною причиною він вважає вплив з України за ті мей власних капіталів. Коли власне виробництво не підтримується і знекровлюється. За таких умов і рідкісні іноземні інвестиції у серйозне промислове підприємство, як і в разі з інвестиціями шведського концерну, опиняються у становища обманутих та постраждалих. Якщо ж такий чинник ризику, то човечий не вмотивований, не логічний.

А як розуміти, що оновлене підприємство і працює нині наполовину своїх можливостей. Через те, що зростає внутрішній ринок збуту продукції, скорочується попит на неї. Хоча недавні маркетингові дослідження свідчили: такого бути не могло. А теперішній «парадокс» і відслідковує не треба, бо швидко асистує до зупинки підприємства на навкрути задиється. Якщо ми уже не зварюємо металоконструкції не лише нових споруд, а й не ремонтуємо старі, то кому потрібні технічні гази?

З другого боку, виробництво за цих обставин ще в тін і подає від несталою, примливого та недалекогоглядного законодавства. Працювати нівірку в Україні може лише той, хто, зауважує Ларс Тиммер, привчався до «місцевих стилів». Себто підкорює де треба і кому треба, хабарі. Або приковує прибуток від податків, щоб якось зводити кінець з кінцями. Тех чинники ризику, але зовсім не ті, до яких звикла цивілізована економіка. Але коли українська всякого цього почне позбавляти, продовжує віце-президент шведського концерну, ми, що одні з перших прийшли сюди зі своїми інвестиціями, матимемо більше підстав виступити проти нормальних бізнесу.

На це й розраховує концерн.

Про чинники ризику, які зводять нанівещі оптимістичні надії, пов'язані з іноземними інвестиціями в нашу економіку

Бо якщо йому вистачає глуду поки що відмовлятися від дивідендів, бодай якось пом'якшувати заводу «дихання», то рідна держава, навпаки, обібрє його надмірним податками, а тому числі й на подану вартість, мов липку. Двадцять п'ять загальнодержавних та 16 місцевих законів і нормативних актів стосовно податків, усіляких зборів та інших обов'язкових платежів, котрі купити вже спустошують підприємство, — цього шведом своїм розумом не збагнути. Нічого не залишати на елементарне відтворення виробництва — це ж бо все одно, що штовхати з мосту у воду з камнем на ший.

Протелури банкрутства, яка безпорадних і нездарних відмітає б, немає, а щоб ось так ніхити всієї підірп — це, виходить, можна. Незважаючи на те, що маємо протилежний ефект. Осмлю український уряд, зауважує шведські інвестори, не дозволяє компаніям мати заборгованості перед бюджетом, відразу виставляє їх на «картотеку», блокує у банках рахунки і всі надходження забирає, підприємствам стає неможливо платити за сталого грошового потоку. А вряховуючи, що клієнтів з «живими» грошима чималі знаходять важче, і потівілі займатися бартерними операціями. В рахунок оплати брати якусь іншу продукцію — як правило, за цінами, вищими від ринкових, але збуту котру можна, теж, як правило, за цінами, нижчими від ринкових. Абсурд, який нічого спільного не має з економічною логікою. Його називають криза державотвора і управлінська, в підсумку ченому й відкритому бізнесу — зась, зате несподарно та кримінальному — простір, привіла.

У будь-якому разі той справді не п'є шампанського, що не ризикує. Але одна справа ризик благородний, зовсім інша — потворний. Останній — це не той жадалий кисень, який над усе потрібен тепер нашій економіці.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Розгерметизація бюджету

Коментар

(Початок на 1-й стор.).

Втім, маємо було б списати це на невідомість перших незалежних міністрів, але проблема полягає в тому, що за останні вісім років не можна закласти жодного випалку, коли бюджет було вчасно прийнято та виконано: його приймали в березні, квітні, червні. А коли й раніше, то незабаром уточнювали та вносили зміни, наприклад, у липні та грудні 1995 року. Втім, навіть внесення змін до бюджету в грудні, тобто наприкінці бюджетного року, не означає, що виконували його показники.

Що маємо нині? Починався бюджетний процес-99 хоча й не дилічно, але державна Рада таки спробувала прийняти його до початку 1999 року, і він успішно вступив у дію з 1 січня. Але з того-таки січня стало зрозуміло, що бюджетні цілі, образно кажучи, з'їсть інфляція. Тим більше що стаття 42 Закону «Про Державний бюджет на 1999 рік» передбачає: «у разі недоотримання доходів або коштів для фінансування дефіциту... порівняно із затвердженими більш як на 10 відсотків. Кабінет міністрів за поданням Мініфіну не пізніше 20 числа місяця... може здійснювати обмеження видатків... з урахуванням передбаченої статті 19 Закону про фінансування захищених статей бюджету, визначених статтею 19». І Кабінет, замість того, щоб піти важким шляхом збирання доходів, вибирає легший шлях — приймає 22 березня постанову № 432 «Про обмеження видатків Держбюджету

ту України на 1999 рік», якою у зв'язку з виконанням доходної частини держбюджету в січні-лютому тільки на 87,7% від запланованих надходжень, видатки скорочуються на 9,7% — з 25 мільярдів 135 мільйонів гривень до 22 мільярдів 755 мільйонів. Здається, усе зроблено згідно із законом, але навіть якщо не прислухуватися до таких дрібниць, як записання на два дні із прийняття постанови Кабінету про обмеження видатків, оскільки стаття 42 Закону про держбюджет передбачає, що це потрібно зробити «не пізніше 20 числа, наступного до місяця, в якому сталося фактичне зниження надходження доходів», не можна не помітити, що цією постановою порушено статтю 19, яка містить перелік захищених статей видатків. За словами заступника Головного Комітету Верховної Ради з питань бюджету Євгена Жовтяка, уряд зазіхнув на трансфери місцевим бюджетам, цілкові субвенції працівникам освіти та ін. До того ж скорочення видатків безсметне, а тому комітет запропонував Кабінету скасувати цю постанову та розглянути питання на сесії Верховної Ради. Що щікаво, скоротивши видатки Управління справами Верховної Ради та адміністрації Президента та більш-менш рівномірно (більш як на 20 відсотків), свої видатки Кабінет взагалі не зачепив, а видатки власного Госуправління скоротив лише на 15,5 відсотка. Зате фінансування Верховного суду скорочено більш як на 40 відсотків.

До речі, на засіданні Комітету Верховної Ради з питань бюджету ще 2 березня 1999 року зазначалося, що станом на 25 лютого захищені статті профінансовано на 44,9 відсотка, а на покриття заборгованості, що виникла в попередні роки, при річному плані 1 мільярд 61 мільйон гривень у січні-лютому виділено лише 7 мільйонів 633 тисячі гривень. У той самий час субвенції областям на освіту в січні-лютому не виділялися взагалі. Отож реальне скорочення видатків відбулося залогом до прийняття постанови Кабінету.

Але паралельно з цими діями чуюмо заяви, що уряд планує погасити заборгованість у зарплаті та пенсіях, які разом становлять майже 9 мільярдів гривень. Додаймо до цього виплати за обов'язковими фінансовими зобов'язаннями держави в розмірі близько 15 мільярдів гривень і зрозуміємо реальність цих мініймір. Тож і не дивно, що Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтський заговорив про поступову емісію для погашення заборгованості бюджету із соціальних виплат. Незабаром Леонід Кучма його «поправив», зазначивши, що не підтримує прямих емісійних методів вирішення фінансових проблем, але це тим більше означає, що влада просто не знає, до яких «долаткових заходів» урядиться, щоб поліпшити ситуацію з виплатами зарплати, пенсії та інших соціальних виплат поточного року.

Якщо ж так, то кажуть, головне не перемога, а участь, тож Кабінет видав постанову № 349 від 11 березня, яка має поглибити порозу від 16 листопада 1998 року з цього самого питання — погашення заборгованості у зарплаті та пен-

сій. Та навіть якщо до 2000 року й буде погашено наявну заборгованість і не з'явиться нової, то це аж ніяк не означає, що громадяни реально отримуватимуть заборговане, оскільки ще в серпні минулого року 200 гривень були еквівалентні 100 доларів, а сьогодні їх не дають і 50. Тож борт поступово «лазметується». Очевидно, розуміє це і Президент України, який несподарно під час наради з питань банківської діяльності зазначав: «У 1997 та 1998 роках доходи зведеного бюджету були майже однакою — трохи більше 28 мільярдів гривень. Однак з урахуванням інфляції картина є принципово іншою. У реальних цінах доходи бюджету зменшилися лише за один рік на 19,2 відсотка при спаї ВВП на 1,7 відсотка». Тому емісійне погашення заборгованості ще більше знецінює грош, зменшує реальні економічні фактичної відсутності компенсації втраченої частини доходів у зв'язку з порушенням термінів їх виплати.

Так само, як не вдасться зібрати ці кошти внаслідок посилення прямого чи непрямого податкового тиску. Згадаймо, як торік відірегувала економіка на низку указів Президента, що передбачали збільшення податків: за 1998 рік недовідка зросла в 5 разів і на сьогодні становить половину держбюджету — 12 мільярдів гривень, а це свідчить про те, що межу податкового тиску переїлено і більша частина грошей, яку економіка втрачає, нічого витиснути — навіть якщо закласти історію і запровадити податковий збір із кожного фруктового дерева, про що ми вже писали.

Сергій ЛАВРЕНКО.

Хто не ризикує — не п'є шампанського

У номер

✓ Рівне

Хоча до пікетування й не дійшло

Донорам, які мають справу з Рівненською станцією переливання крові, держава заборгувала 12 тисяч гривень. Лише після їх обійнятих пікетувати приміщення обласної адміністрації знайшлися кошти, щоб розрахуватися з людьми. Таке ставлення до донорів може відбити у них бажання здавати кров.

✓ Кіровоград

«Вербовий пояс»

Так називається акція, розпочата юніми натуралістами Гайворонського району Кіровоградської області. Її мета — врятування від екологічної катастрофи однієї з найкрасивіших річок України. Станція юних натуралістів закликала молодь району активно залучатися до цієї доброї справи: розчистити русло Південного Бугу та його притоки від звалищ сміття, вивільнити з долини та оживити джерела і уздовж обох берегів річки посадити верби.

✓ Донецьк

Цій молочній кухні корова не потрібна

Перший міні-запас з переробки сої відкрито в Донецьку. Ідея налагодити випуск соєвого молока шала на думку двом фермерам зі Старобішівського району — Геннадію Соколову та Олександрів Палатнику. Потужність обладнання, встановленого в одній із молочних кухонь, — до сорока літрів продукту на годину. Витовлятиме завод і інші дієтичні продукти.

✓ Сімферополь

Своє — найсмачніше

Заключає, четверта, виставка-ярмарок з укладання договорів між сільськогосподарськими і курортними закладами Криму відбулася в Міністерстві АПК. Ця та всі попередні виставки, що проходили в Ялті, Феодосії і Євпаторії, довели: кримські виробники здатні сповна забезпечити оздоровний високоякісний продукцією. Потенційні замовники з кількох десятків санаторіо-курортних закладів, оцінивши продукцію сотень господарств, «примірявшись» до цієї асортименту, обговорили форми доставки. Схоже, нинішнього курортного сезону потреба в закупівлі продовольчого імпорту відпаде.

✓ Ужгород

Ветерани — ветеранам

Свого часу Йосип Гасинєць з Тячівщини та Михайло Федорук з Ірпінщини воювали в Чехословацькому корпусі Людина Свободи, що був сформований у Бузулку. Нині вони — підполковники запасу чеської легії й живуть у Чехії. Нещодавно легіонери завітали в рідний край. І не з порожніми руками. Добровільні пожертвування від чеського товариства легіонерів вони передали 25 колишнім побратимам по зброї — захарникам, сям'ї котрих постраждали від стихії.

✓ Хмельницький

Директорів — персонального бухгалтера

Ще донедавна школи обласних центрів обслуговувала єдина бухгалтерія, котра діяла бюджетні кошти по закладах освіти, за них вела розрахунки і т. д. За такої системи директори шкіл не цікавилися, скільки витрачається води, електроенергії, чи нема зайвих телефонів тощо. Щоб раціональніше використовували гроші, міський голова Михайло Чекам розділив освітній бюджет з розрахунку на одного учня і разом з трійми «передан» школам по бухгалтеру з колишньої централизованної бухгалтерії. Тепер педагоги мають думати не тільки про економію, але і про заробітки, меншенатів...

Мал. Віктор Попова.

Самі дні мамі Ані

Соціальний зріз

Цим матеріалом ми розпочинаємо серію публікацій про долю перестігнутої людини. В них — життя без прикрас, таке, яким воно є насправді. Можливо, саме через гачку можливості, до яких прості людині самотужки не доступяться, дізнаються лише про одні дні з життя вчителя, медика, селянина, робітника, пенсіонера, студента... І про ту нехитру правду, якою змушені нині жити наші співвітчизники.

Зазвичай Аня прокидається о пів на сьому ранку. Але в понеділок треба встати ще раніше — зібрати мало в садочок, де той (у «шкідловій» групі) житиме до вечора п'ятниці, як допоки мама не забере його додому. Вийти (будинок без зручностей, колонка та туалет — у дворі), одягнутися самій і відіти сина, сказати нафарбуватися (а їй 23 — красива молода жінка). Коли є час, шось з'їсти («малі» поїсидає в садочку). Ось і рідна вулиця. Зранку вона зовсім не така, як удень. Ще темно. Добре, коли горять ліхтари. Коли повітря просякнуте мрякою, в електричному світлі являються казкові образи, неначе з недоспаного сну.

Центральний парк. Ми зустрінаємося біля «орла» (так називають між собою мешканці міста пам'ятник на честь перемоги Петра Першого над шведами). До дитячого садочка — п'ять хвилин. Сьогодні, як і завжди, Олеся прийшов сюди перший. Коротке прощання на п'ять довгих днів.

Кати на роботу — в інший кінець міста. Добре, що ходить маршрутка: 50 копійок — і за якісь півгодини ми вже там. Аня працює продавцем — торгує хлібом з машини в одному зі спадкових мікрорайонів. Власне, поламана машина, що виконує роль «хлібного кіоску», стоїть тут цілодобово. З п'ятинадцяти хвилин чекаємо на водія Сашка, який має підвезти першу партію хліба. Аня одягає білий халат. Сашко допомагає відкрити несудинний вершник. Ще кілька хвилин минає, поки хлопеч переманує буханці. Невдовзі з'являються і перші покупці. Ось і почався новий робочий день...

Щиро кажучи, витримати 12 годин на ногах без належної підготовки проблематично. Відвіч проблема: чиніше — бути при цьому вичинено, не звачати на часом необґрунтовані претензії покупців.

— А хліб свіжий?
— Тільки з пекарні.

— То чому такий твердий?

— Так на холоді ж...

Коли спадає перша хвиля покушів, Аня розповідає, що свого часу стояла з машинною на Центральному ринку. Навколо — ще з десяток машинок з таким самим хлібом. От коли доводилося критися: шалений потік людей, і всім треба вступити прийдуть увагу, щоб не пішли до конкурентів.

— Це вже не перша моя робота в цій сфері, — каже Аня. — Кілька років тому працювала реалізатором парфумерії. Коли був потік, на життя вистачало, а м тільки цей бізнес занепада, знайомі допомагали влаштуватися «на хліб», бо він завжди людям потрібний.

— Але чому саме торгівля, запитую, — невже не можна піти працювати шось ближче до душі?

— Знаєш, коли в тебе мала дитина, про душу вже не особливо думаєш. Проблеми інші: чим нагодувати сина, у що його вдягти, за що купити пращуку. Я вже кілька місяців роботи змінила. — Ось зараз буде одні, розповім. — І рантом посмихастися. — Але, гадаю, в мене все ще буде гаразд — не вчимо перебігати мимо хліба.

«В обід» Аня закриває машинку-кіоск, і ми йдемо до тутешньої кав'ярні. Дивчимо тут знають — іноді бевать у неї хліб, — тому каву варить, як для себе. Але зазвичай Аня підгодовує Сашку, коли привозить «обідній» хліб: пакет кефіру, батон вчавіла, трішки ковбаски. А коли й то грамів, щоб зігрітися.

— Ну про що розповідаєш?... Аня почувалася трохи ніяково. Видно, що не з тих, хто нарікає на долю. Мати померла, коли ще вчилася у школі. Заміж вийшла рано. Хохлами... Коли тільки познайомилися з майбутнім чоловіком, вояв до барах, розповідала смішні історії. Були і гроші — хоч працювати то там, то тут. Як одужилися, з'явилися мамі, почалися перші проблеми. Чоловік делав

частіше зникав з дому, відпочивав з друзями, не думав про завтрашній день. Й теж почала дещо по-іншому дивитися на наші стосунки. Коли шось казала, відбувався жартами, шось там допомагав по господарству закрити варення, відремонтувати сарай... І знову зник. Одного разу — на півроку. Назад не пустила. Не пробила. Влаштувалася працювати до шкільмайстерні. Помер батько. Ховати допомагали родичі й колеги. Приходив і чоловік. Каявся. Простила, але не прийняла. Подала на розлучення.

— Напевно, важко було наважитися на такий крок?

— Важко, але по-іншому не могла. Була робота, колеги, друзі, які підтримували. Іноді доводилося просити подружку Іну, щоб забирала Олесяку з садочка.

— А родичі?

— Та що ті родичі. Якось улома загорівся холодинчик. Добре, що сусіди побачили дім і викликали пожежників. Хоча нічого й не згоріло, але вже квартира була зачеплена сажено. Ремонт робила самотужки. А родичі лише сварили: «Зовсім не дбави про сина, розте без матері».

— А ти ж думаєш про якусь освіту, ти ж б в школі мала гарні оцінки?

— А я і вчуся, на заочному, в технікумі. Вже три сесії складала. Але на навчання жовсім не вистачає часу. У виділіш так кортить відіспати... Нашу розмову перервала. Приїхала машина. І день потягнувся далі. Підійшов якийсь дідусь, видно, знайомий, довго розпитував Аню про сина, а насамкінець зауважив, мовля, легко влягтися. Підбігли якісь хлопці, купили буханечку і довго ще стовпилися коло машини, спливаю анекдотами і намагалися познайомитися. Жіночка з розчарованим обличчям (я розказала Аня, вже вкотре) по-

вернула назад «підтримувальний» батон, попросила обміняти на інший. Стало зрозуміло, людям до машини підходити менше, десь о сьомій вчора заїхав Сашко, і вони! Аня поїхали «на фірму» здавати виручку.

Домовилися зустрітися за годину там, де й зранку, біля «орла». Мені довелося трохи зачекати, бо «на фірму», як розповіла Аня, того дня було введено нову систему розрахунку з продавцями: 1,8 відсотка із загальної витрати, про решту — дбай сам...

— А знаєш, я полаялася, вирішила, що не працюватиму там більше, — сказала Аня, коли ми йшли до гастроному, щоб купити шось на вечерю. — Не повірив, скільки я сьогодні заробила. Одну гривню. Це ж стільки за прозід треба віддати...

Зізнаюся, спочатку не повірила. Але дорожю до дому Аня розповіла мені про тонкощі роботи продавця. А вони, здебільшого, зводяться до одного простого правила: «не надирши — не матимеш».

— А я так не можу, — сказала Аня.

Вже на рідній вулиці вона на ратом спитала:

— Знаєш, про що часто думаю, коли повертаюся з роботи? Про те, що практично не бачу життя. Пам'ятаєш, як співав Цой: «Ця ніч, і її електричний голос вайбать мене до себе, і я не знаю, як мені прорити наступний день...». Розумієш, життя в електричному світлі... Але потім уявляю, що десь, у теплій ліжку, спокійно спить і бачить сніг мій маленький син. І знаю — так треба, бо живу заради нього.

Ми йшли разом до саких дверей. І коли прощалися, Аня показала малюнок, який син подарував їй на 8 Березня. Веселий малюнок рах скрасившим фарбами...

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Полтава.

Золото не тьмяніє

Пам'ять

Україна йде назустріч 55-й річниці визволення від німецько-фашистських загарбників. Місто за містом, від сходу до заходу, відзначає цю дату. Недавеко вже й до Ужгорода — останньої п'ятої визволеної землі.

А що ж наше телебачення? Чекаємо на двохсотісний показ «Чорної перлини». Вочевидь телебачення не цікавили вітчизняна історія, мистецтво. Ось характерний приклад. Не так давно відзначали 55-річницю Корсунь-Шевченківської битви, за оцінками істориків, другого Сталінграда. Перший Національний телеканал, «1+1», «Інтер» показали похоронний репортаж про урочистості у Корсунь-Шевченківському.

Казенність проведення жай залишиться на совісті організаторів подібних свят, але телебачення не постидило. Хіба так маємо висвітлювати події, які впливали на долю нашої. Тим часом у Києві ще живуть фронто-

ві кінооператори, які залишили для нащадків вікоміонні кадри? Сталінградської, і Корсунь-Шевченківської битви, і багатьох інших з визвольного походу аж до Берліна.

Вони вже старенькі, наші фронтові оператори, оточені турботою дітей, онуків, друзів. Іхню ратну працю на воєнних фронтах захрив неосвітченною. — Погода тоді у Корсуні була такою, як нинішнього року, — пригадує Михайло Голубрик. — Бездоріжжя, грязька по коліна. Наша кореспондентська машина з апаратурою, плівкою застрягла. Ревіли танки, артилерійські тягачі. Допомогти немає часу і нікому. І тоді я пішки подався до штабу командувача повітряною армією генерал-полковника Горюнова: може, підсяду на літак. Генерал подивився на капітана, як на людину, яка або вже похмілилася, або ще не встигла: літаки перевозять боеприпаси, поранених, продукти. А коли зрозумів, про шось казав, звелі посадити кінооператора у літак командувача.

Кадри розгромадних ворожих військ у Корсунь-Шевченківській

битві, зняті фронтним оператором Михайлом Голубриком з літака командувача, знає увесь світ. Вони повністю увійшли у документальну кінострічку «Корсунь-Шевченківська битва» та фільми Олександра Довженка. Не знайшовши ні міста тільки на телеэкранах України у дні, коли відзначалася 55-та річниця цієї історичної події.

І ще лише один приклад. Кінодокументалістика України воєнних і повосенних років з розповідями про солдатські долі і долі солдатських вай дуже багата. Не хочу наводити приклади ні міжнародного визнання, численних призів на найпрестижніших міжнародних фестивалях, бо не про це мова. Чимдальше від нас живий кінодокумент, тим він дорожчий. Саме про це й хотілося сказати. І коли чую, що немає чого показувати по телебаченню з вітчизняного доробку, немає чим заповнити ту 30-відсоткову квоту для українського кіномистецтва, то є несправда. Золото не тьмяніє.

Олена ЗАВГОРОДНА,
заслужений працівник культури України.

Як вам живеться, пуди?

Щоб пошити гарний костюм, треба спершу пристойно вдягти фабрику

Вітчизняний стиль: як працюють інноваційні кредити

Наша довідка. Винницькі підприємства отримали від регіонального відділення Держпротекторату 28 мільйонів гривень. Профінансовано 30 технологічних проектів. Серед них — виробництво ліквіду і устаткування для автомобільної швейної допомоги. Підприємство 4 підприємства сільськогосподарського будівництва. Без інновацій не відбулося створення першого вітчизняного підприємства «Форту» та деяких інших видів стрілецької зброї (нагадаю, ці виготовляють на місцевому підприємстві «Форту»). Розпочато співпрацю з цукровою промисловістю: технологічне обладнання більшість з них — у жалюгідному стані. На оновлених підприємствах з'явилось 8 тисяч нових робочих місць — чим не аргумент на користь інновацій?

Скільки взяв, стільки й віддав

М. Петренко: — Як відомо, Держпротекторат, а його відділення діють у всіх областях держави, створено з метою сприяння розвитку вітчизняного виробництва, насамперед його пріоритетних галузей. Відбираємо найбільш перспективні проекти. Тому й вимоги високі: документи проходять не одну, а багато експертів. Адже йдеться про бюджетні кошти. Та й кредити дуже вигідні: підприємство повертає рівно стільки грошей, скільки позичило. Жодна інша структура в державі не позичає на таких умовах.

Коли п'ять років тому я побував на швейній фабриці «Володарка», то, як кажуть, за тобою скотилися настільки жалюгідним видався технічний стан виробництва. Допомогати треба було негайно. Але що таке 200 тисяч гривень (саме стільки передбачалося у проекті)? Крапля в морі...

Л. Гавриш: — Згоден з вами, Микола Ілчуку, але для нас тоді це була рятівна соломинка. Якби не кредити іннофонду, фабрика стала б, що називається, гола й боса. Не секрет, що майже 90% підприємств галузі або повністю розпалася, або ледве зводять кінці з кінцями.

М. Петренко: — Будемо відверті, крім передбачених коштів, колектив міг не отримати жодної гривні. Так що тоді більше заслуга ваша, Леоніде Тарасовичу, як керівника, спеціаліста. Ви зуміли, як кажуть, сподобатися. А головне — вишло й оперативно розпорядилися позиченими коштами. До копійки витратили за призначенням. Після довгих консультацій врешті-решт було прийнято рішення продовжити кредитування «Володарки».

Л. Гавриш: — Протягом чотирьох років від іннофонду було отримано 5 мільйонів 195 тисяч гривень. До них долучили 3 мільйони власних коштів. Ще дві мільйони виділило Мініпромо-

літики. Таким чином, на наше технічне переоснащення затрачено майже 10 мільйонів гривень. Зате повністю оновили обладнання.

«Невже це ми шили?..»

Л. Гавриш: — Якось на складі знайшлося декілька зразків нашої старої продукції. Розглядали їх, як музейні експонати. «Невже ми могли таке шити?» — дивувалися робітничі. — Хіба таке можна носити? Втім, на обладнанні, яке тоді мали, кращого костюма і не пошити. Інша справа нині. Всі технологічні лінії — зарубіжного виробництва. В їх основі — принцип волого-тепловий обробки тканини. Так шити на Заході. На співпрацю з їхніми фірмами змусили нас більш йти тому, що вітчизняна промисловість не виробляє обладнання для легкої промисловості.

Тісні зв'язки в нас із партнерами з Німеччини і Словаччини. Співпрацюємо також з англійцями, угорцями і навіть американами. Так що наші костюми носять американські й англійські дівки. І модниці з Німеччини купують блузи, жакети та брюки, пошиті у Вінниці. До речі, саме з Німеччини надходять найбільше замовлень. Нові тенденції у переважній більшості тех зводили.

М. Петренко: — Даруйте, Леоніде Тарасовичу, що перебиваю, пригадався випадок, коли від одного разу дуже розчарували німці. Не якістю виробів, ні. А тим, що фабрика нарешті повністю розрахувалася за поставлене обладнання. Пригадую, тоді представники фірми-постачальника не йняли віри: невже знайшли такі кошти?..

Л. Гавриш: — Для їхнього недоволення були підстави. Бо поки ми мали борги, перебували в постійній залежності. Нам диктували ціни. Дуже прикинували до якості виробів. До того ж, не завжди справедливо. Тепер уже ми починаємо вимагати. Розумієте за-

мовлення — підвищуйте платню. І так добивали цього. А це дає можливість за вищими розцінками оплачувати роботу своїх трудівників.

Але — відверто кажучи — у такій співпраці є багато позитивного. Робітники й спеціалісти мають можливість підвищувати кваліфікацію: наші ілчу до них, німці бувають у нас. Але ж всі ноу-хау поки що у них, а не в нас. І технології, і конструкції, і моделі запозичаємо звідти. Та й заробляти платню потрібно.

Спитасте, а як же наш споживач? На внутрішній ринок теж ілчу виробити. Поставляємо й стільки, скільки він споживає. Але замовлень мало. Менше 20% від загальної кількості продукції реалізуємо в себе. Решта йде на експорт. І не тому, що висока ціна: у середньому вишуканий чоловічий костюм коштує 150 гривень. Просто більшості людей, хоч як прикро, не до модного вбрання. Та що казати, коли навіть замовники із державних структур не можуть вчасно розрахуватися. Міністерство внутрішніх справ, наприклад, заборгувало торік мільйон гривень.

Наша довідка. За час реалізації інноваційного проекту в колектив «Володарки» додатково ввійшло 380 робітників. Підприємство почало працювати у дві зміни, а вихідний — тільки один. Увоє зросло обсяги виробництва. Воно стало рентабельним. Колектив нарешті вийшов з черги під нагомою за підприємствами минулої року з'явилися перші довождані прибутки.

Нема зароботочастки перед бюджетом. Зарплата робітникам теж віддається без затримки. У середньому виходить 196 гривень на місяць (у 1995 р. було 85 грн.).

У «Володарку» гарна репутація за кордоном. Два роки поспіль фабрика бере участь у міжнародному ярмарку в Лейпцигу. Колектив виконує замовлення для відомих фірм, зокрема, «Валді», «Чоловіча мода Дрездена».

Що винен, оддати повинен

М. Петренко: — У мене нема сумніву, що «Володарка» поверне позичені в державу кошти. До речі, зверніть увагу на таку цифру: за час фінансування проекту підприємство сплатило майже 4 мільйони гривень податків, тобто лише трохи менше від отриманого кредиту.

Діалог директора винницького швейного об'єднання «Володарка» Леоніда Гавриша і директора регіонального відділення Держпротекторату, доктора економічних наук Миколи Петренка

Леонід ГАВРИШ

Микола ПЕТРЕНКО

Закон «Про науку й науково-технічну діяльність» передбачає пільгове оподаткування підприємств, які освоюють інноваційну продукцію. Задум гарний: у такій спосіб підприємство швидше розрахувалося б із кредитом. Але, на жаль, цей пункт закону залишається тільки на папері. На моє переконання, такі підприємства необхідно підтримувати, бо це острівці відродження власного виробництва, створення конкурентоспроможної продукції. Думаю, як тільки фабрика почне повертати кредити, продовжимо з колективом співпрацю. Допомогати хочеться тому, хто працює.

Л. Гавриш: — Якби не податковий тягар, ми б уже приступили до повернення кредитів. На жаль, оборотні кошти до копійки вимітаються. Найбільше допикають авансові платежі: продукцію ще не довезли до магазину, а податок уже плати. Тому ми вийшли з пропозицією в Держпротекторат хоча б на один рік відстрочити термін повернення позички.

З другого боку, дуже правильно зауважив Микола Ілчу, не можна зупинятися на досягнутому. Нашої галузі не стосується особливо: мода така мінлива! Тому оновлення виробництва не припиняємо: будемо новий виробничий корпус, ввели в дію котельню. Шити неможливі вироби ми вже ніколи не зможемо.

Діалог записав
Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Довідка Де одягнутися від «Володарки»

У Києві — в магазині «Деснянка» (бульвар Лесі Українки, 16).
У Вінниці — магазин «Володарка-Люкс» (вул. Фрунзе) та магазин одягу по проспекту Кошівському.
Тел. підприємства: (0432) 26-57-06, тел./факс 27-06-70.

Найвищий ефект лікування дає тоді, коли воду цю вживають безпосередньо з джерел

Спонсор лотереї «ГУ»

Ця оздоровниця, розташована на бальнеологічному курорті «Соїми» поблизу відомого «гірського ока» — озера Синьєва, наврядчи відомою цілющої властивості мінеральних вод «Соїми» та «Келечинська» з гірським лікувальним кліматом.

А тому, — каже головний лікар санаторію Тиміофій Шуберт, — тут лікують залізодефіцитні анемії різних форм й етіології, а також хронічні гастрити, гастродуоденіти, виразкову хворобу шлунка і дванадцятипалої кишки, хронічні холециститу й панкреатити, дискінезії жовчного міхура і кишечника, які супроводжуються розладами всмоктування заліза. І все завдяки тому, що вдало поєднуємо ці мінеральні води з цілим комплексом інших чинників. Оскільки «Соїми» й «Келечинська» під час розливу в пляшки ледь втрачають свої цілющі властивості з огляду на їх хімічний склад, найвищий ефект лікування дає тоді, коли воду цю вживають безпосередньо з джерел.

«Соїми» — мінеральна середньої мінералізації, хлоридно-гідрокарбонатна, натрій-каль-

цієва. Вона містить вуглекислі газу в значній кількості, а сірководень — у мінійній кількості. Є також в її складі кальцій, закис заліза, амоній, сульфати, йод, фтор, кремнієва та ортоборна кислоти, загальний сірководень, аرسен, органічні речовини. Все це протидіє запальним процесам та алергії, запобігає атеросклерозу, виводить з організму токсичні речовини, сповільнює процес старіння, має кровотворні функції, лікує хвороби підшлункової залози.

Вода «Келечинська» — маломінералізована, вуглекисла, залізна, гідрокарбонатна, натрієво-кальцієво-магнієва й представляє групу нарзанів з високим умістом заліза та інших біологічно активних компонентів: мікроциркуляцію, кобальту. Відносна її аналогами, вважають спеціалісти ужгородського науково-

практичного об'єднання «Реабілітація» (з ними тісно співпрацюємо вже не перший рік), є забалькамі та кислородськими нарзаном.

Директор НПО «Реабілітація» Іван Лемко відзначає ще декілька особливостей «Келечинської»:

— Вона має стимулюючий

вплив на процеси кислотноутворення, значно поліпшує хімічні властивості слизового оболонки кишково-шлункового тракту, знижує протоплазматичну активність шлункового соку.

Вміст у високій концентрації заліза закисної та окисної форм дає змогу швидко відновлювати його дефіцит в організмі людини. За властивостями мінеральних вод оздоровництва «Верховина» має переваги над іншими, в тому числі й такими, як курорти Моршин та Миргород, алге ці води ще й виводять з організму радіоактивні елементи, солі важких металів, підвищують імунітет, сприяють дію і на дітей, і на людей похилого віку. Враховуючи високу біологічну доступність заліза з мінероїди «Келечинська», курс лікування залізодефіцитної анемії в основному 3 — 4 тижні.

Не можна обійти й такий важливий чинник, як лікувальна дія гірського клімату, алге санаторій розташований у межигір'ї на висоті 600 метрів над рівнем моря, — додає Тиміофій Шуберт. — А ще в нас досить насичена програма ак-

тивного відпочинку: екскурсії й туристичні мандрівки, спортивні змагання, відпочинок у прозорій воді гірської річки, взимку — лижні походи. Можна й порибалити. Широка сфера додаткових послуг: парфюматотерапія, фізіотерапія, кліматотерапія. Лікувальне харчування в нас — індивідуальне. Здебільшого в санаторії лікуються пацієнти з радіаційно-забруднених зон України й навіть Білорусі, ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС. Добрі результати реабілітації підтверджені більш як 40 науковими працями, опублікованими і в Україні, і за рубежом, а також численними добрими відгуками гостей «Верховини».

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Адреса санаторію: 295334, Закарпатська область, Міжгірський район, село Соїми. Телефон: (031) 46-9-12-25, 46-9-15-67. Іхати будля-взимку потягом до станції Воловець, звідти автобусом санаторію до місця; автобусами Львів — Міжгір'я, Львів — Тячів; автомобілями через Стрий, Моршин, Долину.

Вода, що виводить радіонукліди

Прошу слова

Усім пробачили,
кому заборгували

Раз у раз чути парікання керівників країни на гострий брак інвестицій в агонізуючу економіку. Волночас держава цілковито відбиває бажання підтримувати її: вона знецінила вклади громадян, заборгувала їм, не сплативши страховок, товарної позички 1990 року. Та якщо про це кредитування у верхах ще пам'ятають, то від 3-відсоткової «золотої» позички 1982 року, схоже, й зовсім відхрестилися.

У Мініфіні стверджують, що облігації залишилися небагато. Там паце їх треба переструпувати, щоб хоч частково повернути довіру людей до можновладців.

Що ми, держателі облігацій 1982 року, пропонуємо? Провести чітку рестрацію цінних паперів у Опалбанках.

Створити комісію з підготовки випуску облігацій внутрішньої державної позички і випустити два види облігацій: для обміну на облігації «золотої» позички і для продажу населенню. В тиражах мають брати участь обидва види облігацій.

Люди в переважній більшості азартні. І якщо серед виграних будуть солідні предмети (квартири, машини, побутова техніка), справа варта заходу.

Від імені багатьох і багатьох власників цінних паперів прошу керівників Кабміну та Мініфіну розглянути наші пропозиції і повернути борги опуканим громадянам.

Марія АФОНІНА.
Київ.

Читацький мікрофон

Усім рота не затупити

Стабілізація економіки та зростання добробуту відбувається у нас лише на телеэкранах та по радіо. У житті все не так, а народова, за старою звичкою, затуплює рота. Якщо позбавити наших обранців недоторканності, то їм вони не зможуть навіть слова сказати за своєї вибороти. С. кунія.

Біла Церква
Київської області.

Хто дошкульніше
вжалить

Послухася виступи декотрих депутатів на сесіях і так сумно стає: жаліть один одного і кожен намагається зробити це чим дошкульніше. А їхні слова — як мильні бульбашки. Немає довіри ні до їхніх слів, ні до партій.

Микола ТАРАНОВСЬКИЙ.
Яруга

Могилів-Подільський району
Вінницької області.

Хто останній
за премією?

Шановні депутати! У першому читанні проекту закону «Про освіту» вами усунуто пункт про обов'язкове викладання українською мовою у вузах. Пропонуємо розробити і прийняти систему нагород для відзнаки тих депутатів, що прославилися на ниві антиукраїнського державотворення.

Всеволод ПОПЕРЕЧНИЙ.
Чорний Острів
Хмельницької області.

Фото з конверта

Грай, сопілко, грай!
Фото Юрія ГРАБЯКА.
Колонія.

«Не підпускати
на гарматний постріл»

Повертаючись до надрукованого

Якби я був міністром освіти, а в державі виникла гостра потреба в педагогічному творінні на тему «Як не треба керувати школою», роботу замовив би панові Гуцуляку з Горodenkиця. Ціни не було б тому методичному посібникові.

Та я не міністр, а Василь Миколайович трактатів не пише. Він спеціалізується в іншому жанрі — епістолярному. Своїм листом удостоїв і редакцію.

«Зі сльозами на очах і болем у серці перечитував я статтю вашого кореспондента В. Бабуха «Медаль під арештом до санкіш директора» (...) і ніяк не міг зрозуміти: як міг кореспондент такої поважної газети допустити такі «неточності». (Граматику з орфографією збігаю, щоб не бути звинуваченим у «неточностях».)

Що ж викликало сльози і біль у пана Гуцуляка? Чим мій колега «наїс... велику моральну школу, принизив цінність і гідність» колишнього директора загальноосвітньої школи із села Торговища?

Правдою. Константацією всім відомого в області факту «зберігання» срібної медалі Надійки Кордійчук у кабінетному сейфі протягом року. Вибачте, одинадцять місяців.

«Щодо медалей, то дійсно, на випускному вечорі 21 червня 1997 року я не вручав нікому — не було їх на той час у мене, — зізнається Василь Миколайович. — Одержав я ці медалі згідно з рішенням районного відділу освіти М. Павлюка аж на третій день після випускного вечора».

Одержав, поклав у сейф і лише тоді у травні розпорядився віднести нагороду батькам медальці.

Усе так, як написав загаланий статті колега з Буковини. Що ж згадувало Гуцуляка згадки в черговий раз за перо і вимагати спростування «на тій же 6-й сторінці, тим же шрифтом»?

З'ясувати це після кількох настійливих дзвінків із Торговища я поїхав до обраного.

На той час педагог шалено відбирав аттест і сам активно наступав. Про це мені розповіли в райдержадміністрації.

Оборону Гуцуляка тримав проти колег, які інформували прокуратуру про неадекватні посади директора матеріально-фінансової дії.

— Триває перевірка, нічого конкретного сказати не можемо — Гуцуляк дає пояснення, доводить свою правоту, — казали мені в прокуратурі. Наперекорді він напала на райвідділ освіти, переконуючи районний шкільний вчительський колегіум, що це незаконно переведення його, Гуцуляка, на посаду вчителя. Не переконав.

У райвно пояснили, що після історії з «арештом» медалі Гуцуляка за два місяці до кінця дії контракту було попереджено про те, що з ним не бу-

де підписаний контракт на новий термін.

— Цього не хоче колектив, думку якого ми не можемо ігнорувати, — зазначив заступник відділу освіти Микола Василік.

Тут я дізнався, що пан Василь, отримуючи аттестати зрілості, медаль випускникам узяти... забув.

Інспектор Марія Павлюк досі не може пояснити цієї забудькованості.

— А нагороди отримував на третій день не директор, а його заступник, — уточнює інспектор.

То лукавив пан Василь чи його дійсно пам'ять підводила? Пізніше він ледь не божився, що є наказ про дисциплінарні покарання вчителем за окаянство, та його не виявлено.

«Значить, усно оголосив догану», — без тіні збентеження відізвав Гуцуляк.

Зустрілися ми з ним у школі. В його колишньому кабінеті. Гуцуляк одразу почав з претензій до газети.

— Чого добиваюсь? Справедливості. Після виступу «Голосу України» мене перевели на посаду вчителя. Ви ні своєї не визнаю — мене не відняли через мою вимогливість і принципність.

Проникливий погляд очей, а в них запитання: вірите, шановний?

Не вірюсь. На зборах педколективу сумнівні обсяги розв'язалися.

Це збирання, по суті, було продовженням зборів напередодні. На них колеги настійливо допитувалися у свого вчорашнього керівника: де ділися 100 канадських доларів, які Гуцуляк отримав на потреби школи від ім'ярек?

Його пояснення («купив штори, які лежать у коморі загоспа») вчителі не прийняли: «Нам не штори потрібні, а ремонт електровидиуна» Гуцуляк стояв на своєму.

Збори гули, сміялися, кричали, плакали. Колишній директор почув про себе і своє керування те, чого не чув ніколи. Та що з того? Чимало заплюдував все одно лишилося без відповіді. Мене ж зацікавила історія з грошима, які збирили з батьків з волі директора начебто на придбання котла.

Розповідає колишній загосп школи Ганна Стефанюк:

— Гуцуляк розпорядився збирати гроші і списки у класних керівників, що я собі на блуд і зробила. Отримавши 2400 гривень, я поклатла їх у сумочку і не розлучалася, доки не від-

Чи можна принизити честь і гідність правдою?

дата до копійки директорів. Два місяці ходила з грошима з дому до школи, тремтячи за гривні і життя...

Зате спокійним був Гуцуляк. Шодня він брав певні суми на будівництво котельні, «звітуючи» перед загоспом розписками. А понад 400 гривень Гуцуляк узяв собі, продавши рідний школі шифер і цеглу з власного об'єкта...

— Це грубе порушення фінансової дисципліни і порядку ведення касових операцій, — прокоментував ситуацію заступник начальника планово-фінансового управління Міністерства освіти Олександр Глазов. — Досвід переконує: там, де гроші готівкою, — там порушення. Для прокурора такі факти, може, не є підставою для кримінального переслідування, але з точки зору педагогічної етики це несумісно з посадою директора.

«Принциповість» і прискливість Гуцуляка довели до сні і біло в серці не одного вчителя. А ось до себе, виявилося, пан Василь велим лояльний і невимогливий. Подумаєш, за якихось там дві тисячі гривень такий галас здійнявся!...

— То що ж спростувати, добродію Гуцуляк? — запитав я після зборів.

Після того, як у кожного з учителів, загаланих у статті в зв'язку з підрюкбою оцінок у журналі, запитав, чи не образила їх неадекватом газети. І почув: «Ні».

Після того, як висловилися більшість педагогів щодо мікроклімату, створеного директором («колектив розбито на табори, діти нашоштовпує проти вчителів»), його методів керування.

— Газета замкнулася на честь мою і моєї сім'ї, передусім карикатурою з написом «Вибач, любя, але медаль одна». Мій син не отримував медалі. Вимагаю спростувати і те, що Калина Гуцуляк «ні з сього ні з того переправляю «з» з геометрії на «ф».

Підтверджую: син Гуцуляків не отримував медалі, але ж про це в статті Василь Бабуха і не йшлося.

Підтверджую: виправляючи оцінки Кордійчук, учителька Гуцуляк керувалася не вимогами директора, а виключно Положенням про порядок визначення підсумкових оцінок, затверджених наказом обласного управління освіти.

Вимога нашого опонента виконана. Та чи задовольниться він цим? Судячи з листа, надісланого до редакції одразу ж після мого від'їзду з Горodenkиця, добродію Гуцуляк збирається атакувати і автора цих рядків.

А тим часом у газету надійшов лист учителя школи. У ньому є й такі рядки: «Час, напевно, сказати пану Гуцуляку, зас. Таку лезію на гарматний постріл не можна підпускати до директорського крісла».

Іван ІЛІАШ.
Івано-Франківська область.

Без роду і без статусу

Напишу вам і я

Звертаюся до тебе, шановна редакції, з проханням бодай порадиати, як мені перекопати можливості у тому, що під час війни я не байдужав, а тому маю право на отримання статусу учасника Великої Вітчизняної війни.

Я, Діденко Олексій Павлович, 1929 року народження. Оце і всі мої паспортні дані: числа, місяця, місця народження у ньому не значиться. До 11 років я був Олексієм Невідомим — це прізвисько мені дали в дитинстві в Переяслав-Хмельницькому.

Через деякий час мене захотіла вписати вихователька тьотя Оля та її чоловік-льотчик. Часто я ходив до них додому, дуже звик до обох, але ім'я чомусь відмовили. Коли я вчився в другому класі, мене хотів забрати до Києва поважний дядько. Піз-

ніше це один, який називався батьком, але я його не признав. Одне слово, з усуненням нічого ні в кого не вийшло.

У 1940-му приїхав до мене хлопчик років на шість старший. Він переконав мене, що це брат, а я його брата, і переписав мене на прізвище Діденко. З братом Іваном ми довго чекали повернення батьків з Оренбурга, яких, за його словами реабілітували, але почалася війна і ми загубилися — брата забрали в армію, а я став працювати на спорудженні укріпрайонів під містом. Дитубудини звакуювати не встигли, а з хлопцями втік з-під фашистів і невдовзі опинився в дитячому притулку

ку Сталінграда. І тут довелося копати окопи, виконувати інші роботи. Згодом дитубудинки вивезли до Астрахані, потім до Гум'єва і, нарешті, до Дзямбула. З величезного дитячого гурту нас залишилися з директором 14. У 1943-му я вступив до ремісничого училища, де вчився і працював на полях сусіднього радгоспу до кінця війни.

Ось так прожив свої перші 16 літ і зм. Жодних документів про вишезгадане, звісно, в мене немає.

Сім останніх років я пишу листи в місяці, де був у дитубудинках і училищі, — відповідей не отримав. Надійшов, шоправда, лист із Міністерства закордонних справ України, але невтішний: дані про Дзямбульський ремісничий училище в архівах відсутні.

Виходить, усе життя прожив Невідомим, без роду і племені, а тепер ще й статусу ветерана війни не маю.

Олексій ДІДЕНКО.

Івано-Франківськ.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Це, на жаль, не єдиний лист про неординарну ситуацію, в яку потрапили підлітки часів Великої Вітчизняної. Таких, тільки ввадя на місяць може допомогти своєрідним ветеранам, якщо захоче, звичайно, перейнятися проблемами сивою...

Приймайні, з чим проханням звертається до Івано-Франківської обласної державної адміністрації, управління соціального захисту і сподіваємося, що бодай на старість Олексій Павлович Діденко матиме статус, якого заслужив усім своїм нелегким життям.

У номер
Полтава

«Зелені»

ДЛЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ

В селі Гоголівського лісництва Миргородського держлісгоспу виконуються замовлення австрійських та словенських підприємств, що виготовляють тару, а також паркетні та мебелі заготовки. Шістдесяті колектив підприємств на експорт майже 100 кубометрів деревини. І отримує за це «зелені» для розширення зелених насаджень в області.

Вінниця

Пішов начальник у фермери

У Хмельницькому районі Вінницької області вакантно залишилася посада начальника управління сільського господарства, продовольства. Василь Лелик, який обіймав її, подався у фермери. Досвідчений господарник з 20-річним стажем керівної роботи ледь зливав колос, бо зробив це добровільно. Він так пояснив свій крок: нині важливіше не портити носити, а діло робити.

Також конкретно справою стане створення фермерського господарства у селі Червоного Володимирівка, де Лелик планує відкрити тваринництво — «заселити» чотири порожні приміщення поголів'ям корів, свиней і овець. Може, це вдасться розвести водоплаваю птицю та створити пасіку. Це залежатиме від того, як фермера підтримають селяни. До речі, більш як 200 з них уже довірили йому свої земельні паї.

Миколаїв

На зовнішній ринок — зі спільним проектом

Успішно пройшла випробувальна й введена в експлуатацію спільна українсько-чеська турбокомпресорна установка. Її вперше змонтували на підземному родовищі природного газу в місті Штернберк. Турбину для неї виготовило миколаївське науково-виробниче підприємство «Машпроект», а нагінатич — фірма «Прагасенерго». Свій спільний витвір український й чеський машинобудівники вирішили запропонувати транспортувальникам газу інших країн.

Фотофакт

У столичному пологовому будинку № 6 відкрито Центр здоров'я жінки — результат партнерства між лікувальними установами США та України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Туризм — справа прибуткова. Якщо вона розвинена

Цими днями працівники туристичних організацій святкуватимуть 70-річчя з дня створення ВАТ «Інтурист». Своїми спогадами про післявоєнний період розвитку туризму в Україні діляться Вадим Олександрович КРИВОРУЧЕНКО, який пропрацював у цій галузі понад 40 років.

— Зайве казати, що «залізної завіси» деякий час стримувала міжнародний туризм у колишньому Союзі. Але вже з середини 50-х років розпочалися поїздки наших туристів за кордон. Це були морські круїзи навколо Європи, по Середземному морю, до Центральної Африки і Єгипту. А от до нас йшло не дуже багато іноземних туристів, бо в Україні не було належної матеріальної бази. Лише у 60–70-х роках «Інтурист» розпочав будівництво готелів, мотелів на відомих туристичних маршрутах. Мені запам'яталися участь у першій конференції ООН з іноземного туризму, яка відбулася в Римі у 1963 році. В ній взяли участь делегації з 85 країн світу. В тому числі й українська делегація, яку було доручено очолювати мені. Увага до конференції була дуже великою. Навіть Папа Римський Павло VI дав аудієнцію всім її учасникам. Після неї і в СРСР зрозуміли, що великі гроші можна заробляти на красотах природи, творинях мистецтва і архітектури. В Україні з'явилася кілька сучасних готелів, було облаштовано контрольні-пропускні пункти на кордонах. І вже в 80-х роках київське

об'єднання «Інтурист» могло щоденно приймати від 3000 до 5000 туристів. І наплив був такий, що власних готелів не вистачало і ми їх частково розміщували в комунальних. Завдяки зв'язкам із закордонними турфірмами, високому професійному рівню людей, які працювали в «Інтурісті», ця організація мала великий авторитет на світовому туристичному ринку.

Тому можу стверджувати, що іноземний туризм у незалежній Україні з'явився не на порожньому місці. Правда, він нині переживає не кращі часи, бо економічна криза, зuboжіння населення призвели до згорання активного туризму. А створення в країні майже 3000 турфірм не сприяло розвитку галузі, бо вони

не мають матеріальної бази і, по суті, є тільки посередниками між нашими туристами і закордонними турфірмами. Ось чому візний туризм переважає економічно вигідний для держави в'їзний. Тобто Україна втрачає багато від цього.

Я дуже здивований, коли в нас у 1992 році було створено Держкомітет з туризму, а Верховна Рада прийняла Закон «Про туризм». Це вже ознаки переходу туризму на цивільзований шлях. Добре, що в 1997 році Кабмін затвердив державну програму розвитку туризму в країні. Усі ці організаційні заходи мають вивести Україну на новий етап розвитку міжнародного туризму, який, як відомо, постійно поповнює касу багатьох держав валютою.

29 відер на одну голову. Хто менше?

Альтернатива

Економічна криза має один незаперечний плюс. Вона вчить думати, змушує шукати виходу і сумніватися у відповідах навіть на класичні арифметичні задачі «про трубу «А» і трубу «Б». Чи насправді споживаємо ми стільки води і тепла, скільки виставляють нам комунальні у служби рахунку? Чи не обурюють вони нас, а ми — себе і державу?

За розізнками, які існують у Луцьку, сім'я з чотирьох осіб витрачає на місяць 17 гривень 60 копійок за гарячу і 10 гривень — за холоду воду. Згідно з таким розрахунком, виходить, що кожен член сім'ї виплоує на себе за добу 29 літрів теплової енергії (!). Те саме і з теплом. При тарифі 50 копійок за квадратний метр загальної площі, яку платять за опалення в середньому 30 гривень на місяць. Комунальники самі порахували, скільки кало-

рій залишає у будинку вода, яка, за їхніми розрахунками, на вході нагріта має 130–150, а на виході — 75 градусів.

Дурять нашого брата. Адже в Луцьку, у ВАТ «Електротермометрія», давно налагоджено виробництво водо- і теплотічильників, здатних впорядкувати облік енергозатрат. На жаль, ніхто не поспішає встановлювати ці прилади. Пілгати, житлові субсидії поки що влаштовують людям, які помалу звикають до своєї малаозбезпеченості. Термін виконання обласної програми з поетапного оснащення житлового фонду засобами обліку і регулювання споживання води та теплової енергії продовжено до 2002 року.

Цьогоріч лінійні будівлі буде встановлено в 400 багатоквартирних будинках. Тим часом виробництво приладів обліку у ВАТ «Електротермометрія» поставлене на широкий потік.

Луцьк.

Михайло СВІТЛІКОВСЬКИЙ.

Спорт

Чутки

про непереможність «Чорноморця» — перебільшення

Першість України. Перша ліга. 23-й тур. «Торпедо» — «Чорноморець» — 2:0. 8000. Приходько, 21 з пенальті, Зубченко, 59. «Шахтар-2» — «Металург» — 3:1. 1000. Матвеев, 19, Данченко, 47, 63 — Ковалевич, 77. «Десна» — «Буковина» — 1:1. 3000. Панченко, 33 — Шпірнов, 75 з пенальті, «Динамо-2» — «Полілля» — 1:1. 100. Карпаш, 32 — Хома, 62. «Сталь» — «Волинь» — 2:1. 4000. Артеф'єв, 68, Плотников, 75 — Андріщенко (Сталь) у власні ворота. «Полілля» — «Явір-Суми» — 2:0. 3500. Червоний, 55, Оберемченко, 57. ФК «Вінниця» — «Нафтовик» — 2:0. 4000. Василенко, 39, 46. ЦСКА-2 — «Поліграфтехніка» — 0:0. 500. ФК «Черкаси» — «Кремін» — 0:1. 4000. Сьомка, 22.

Такого напливу глядачів торпедівський стадіон у Запоріжжі не знав давно. Інтерес до двобою діверів підігрівся ще й заявами керівництва одеської команди про те, що навіть віничний «Чорноморець» не дозволить собі зграти. «Торпедо» теж не збиралося втрачати очки. Тим більше на своєму полі. Треба зазначити, що торпедівці не розчарували своїх прихильників у цьому відношенні й відповідальному поєдинку. Вони «впірзали» Голокопосованого від гравців середньої ланки, залишивши його на головному п'янку. А самі в нападі зіграли чудово, примусивши досвідчених захисників одеситів

часто помилитися. На 21-й хвилині суддя Сергій Татулян (Київ) призначив пенальті у ворота «Чорноморця». У другому таймі Зубченко забив ще один гол, а потім господарі перевели гру у спокійніше русло й утримали переможний рахунок.

Але справжнім сюрпризом став рахунок у Черкасах. Місцевий клуб несподівано програс аутсайдерів — 0:1. Шоправда, несподіванкою це можна вважати умовно. Ми вже писали, що за складом «Кремні» силішній за будь-який клуб ліги. А якщо врахувати, що керує «Кремнем» колишній наставник черкашан Семен Осинівський, який добре знає їхні слабкі місця, то й особливо дивуватися нема чому. Осинівський перетворив свого колегу Володимира Мунтіна ще до гри, обравши правильну тактику й настроївши хлопців на перемогу. Переконаний: це не останній сюрприз «Кремня», який не бажав засиджуватися в аутсайдерів.

Добре зіграли проти динамівців футболісти «Полілля», які після голу Кардаша не знігалися і зрівняли рахунок. Ничія в матчі з лідером свідчить про великий потенціал команди.

Отже, «Торпедо» значно змінило своє турнірне становище — 35 очок. За ним йдуть «Динамо-2» — 30, «Шахтар-2» — 40, «Чорноморець» і ФК «Черкаси» — по 39, ФК «Вінниця» і «Нафтовик» — по 37, «Поліграфтехніка» і ФК «Львів» — по 34, «Волинь» і «Сталь» — по 30, «Полілля» — 27, ЦСКА-2 — 24, «Металург», «Полілля» і «Явір-Суми» — по 23, «Десна» — 18, «Кремні» і «Буковина» — по 16.

Матчі 24-го туру відбудуться 16 квіт-

ня, а зустріч «Динамо-2» — «Буковина» перенесено на 15 квітня.

«Закарпаття»: лідерством не поступаємося

Першість України. Друга ліга. 17-й тур. Група «А»: ФК «Калуш» — «Закарпаття» — 0:3. «Борисфен» — «Динамо-3» — 0:0. «Карпати-2» — «Папірськ-07» — 0:0. «Верес» — «Газовик» — 0:2. «Нафтовик» — «Цемментник-Хорда» — 0:0. «Система-Борекс» — «Галичина» — 0:0. Лідире «Закарпаття» — 43 очки.

Група «В»: «Кривбас-2» — «Портівка» — 2:0. «Титан» — «Одеса» — 0:0. «Олімпія» ФК АЕС — «Ріонда» — 1:0. «Гринок-спорт» — «Зірка-2» — 2:1. «Кристал» — «Чорноморець» — 2:1. Лідире СК «Одеса» — 48 очок.

Група «В»: «Металург-2» (Запоріжжя) — «Ворскла-2» — 1:3. «Оболонь-ППО» — ФК «Миргород» 1:0, «Оскія» — «Дніпро-2» — 1:2, «Електрон» — «Шахтар» (Горлівка) — 1:0, «Авангард» — «Зоря» — 0:2. Лідире «Оболонь ППО» — 47 очок.

Не щастить «Баварії»

Мюнхенська «Баварія» в матчі 25-го туру чемпіонату бундесліги зустрілася з чемпіоном Німеччини — «Кайзерсвертерном» — на його полі. Рахунок на 5-й хвилині відкрив баварець — легионер з Ірану Алі Дає. Але ще в першому таймі господарі (Андрас Бук та Юрген Ріне) забили два м'ячі у ворота Олівера Кана. «Кайзерсвертерн» переміг — 2:1. Наступний матч баварець проведуть у суботу проти «Айнтрахта» з Франкфурта-на-Майні.

Редактор номера Олександр БІЛИК.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редактори: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕБЕРА, Володимир КРАСНОДІМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- У рукописі не повертаємо.
- Літвування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 197963.

Комітат журна видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311068.
1 2 3 4 5 6 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34; 441-89-44;
телефакс — 441-85-62;
E-mail: sekret@golos.rlc.com